

309340 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.
సంపుటము. ౫

జెన్న పబ్లికేషన్లు 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 5 వ తేది శుక్రవారము
పింగళి చామ సంవత్సర ఫాల్గున మాస బహుళ నవమి.

No. 5
సంచిక ౫

కురోమియా

నవనీతము

(1044)

PRICE-ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA.
Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS.

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖ, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు మున్నగువాటికి సిద్ధాపథము. పలువురువయోగించి, పెక్కు సన్తానపత్రములనంపియున్నారు. ఒకమారు ఉపయోగించిన దాని అమృతోపయోగము మీకే తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్పెన్సరు కంపెనీ, మాంటూరోడ్డు, మదరాసు.

వికటాపాలిని ప్రశంస

ఇది కృష్ణలకంబి అశ్వారూప విచిత్రము.
తల 0-4-0 పొడవు 4 అంగుళము.

అంధ్రనర్మకళాశాల-విద్యాశ్రవ్యుతి.

ఇది శ్రీమత కట్టమంచి రామలింగాశర్మి గారి
గ్రామబడినది. తల 0-4-0 పొడవు 4 అంగుళము.

అంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారగుచున్నది

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చక్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రకళాములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాగితముల కలవునం జేసి కావలసివచ్చిన ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధమునయింపుచు చుండుటకలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము.
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" అర్ధసంవత్సర " " 0-12-0
ఆంధ్రవార్తపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

అంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

తామరతైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

గజకితైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

మోహినీతైలము

నీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయ్యకాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, చూడము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ మనమూలికా పదార్థములచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, చూడములచే సర్వ విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాకలదు. ప్రపంచమున గుఱుసంబంధమైన సెగ రోగములచే యెందరు బాధ పొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది జీవతాపరక్షసాధము. దీనిని సేవించిన రక్తముశుద్ధమై, పుష్టి నిచ్చి నరములకు పటుత్వమును కలుగజేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని శ్రీలు, పురుషులు, ఆంద్రులు వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల సెట్టు 2-కి 8-8-0
24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-కి 1-12-0
1 సెట్టుకు పోస్తేజి 0-4-0. 2 సెట్టు కొనువారలకు పోస్తేజి చూడం. చిరువాచు:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశమేష్ట్ర వీధి, సాహుకారు పేట, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము)

శ్యామసుందర్ విరచితములగు పద్యనెమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కులభేదము లేక కలిగె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్ని యోయింపు శుక్తముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథములైన చందీయభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు. 200 మిగుల గులభము. 900 పుటలు అమృతమై ప్రతిమాత్రమున్నది. తల 6-0-0. కర్పణ 3-0-0.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

కైలి:— గులభము, మృదుమధురము, భాగ్యభిక్షి 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాల్పో తైలం భరణ 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు సేను.
(266) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
చేయఁబడినది, ముద్రించినది శ్రీమదాంధ్ర, కళక.

సావరన్ అండు కంపెనీ వారి
తామరతైలము.
ఈతైలము 2 సొజులు తామర, ఏనుగుగజ్జి, దురద, తీట ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు వైన రాచిన యెడల మాయమైపోవును. గుణములేదనిన డబ్బు వాఫను చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం ఆ. 12.
3 బుడ్డుకు పోస్టుఖర్చులు కనెరా లేవు.
సావరన్ అండు కంపెనీ,
(1180) కచ్చాశేఖర అగ్రహారం, మదరాసు.

తేలుమందు

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు.
వెల నీసా 1-కి 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.
అమృతాంజనము, డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు

చెన్నపురి శాసనసభ.

(౧) నిన్నటిదినవర్య.

నిన్ననుభూతములు ఫలవరము లయినవివరింప గంటు లకు తిరిగి శాసనసభ సమావేశమయినది.

చెవరలం పిల్లెండ్రెగారు 14 వ తీర్మానములో "బహిరంగ" విచారణ మారుగా "బహిరంగ" మనుమాటను తీసివేసి విచారణ అని మాత్ర ముండవలయునని యొక సవరణ నుపసాదించిరి.

ఆ సవరణను రామనాథం రాజుగారు సవరించిరి.

పిమ్మట పి. శివరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— నేను క్షత్తరములను ప్రతినిధిని. చెన్నరాజ ధానియందలి యితర జిల్లాలలో ఎట్లున్నను మా జిల్లాల యం దలివ్వకపోయినదానిని యొక్క కమిషనరులను. వారు వీరవారుగ నుండి అన్ని విషయములందును చాల వెలకబడియున్నారు. ఈసభ్యులను ప్రకటనములకు సాక్ష్యమేమియు అసరములేదు. కాన్వెన్షన్ గారు ఒక విధముగా విచారణ సంఘమును ఏర్పరచుట కంగీకరించిరి. అది ఎట్టి సంఘమో తెలియదు. వామనములను బట్టి చూడ ఏర్పడుచున్నట్లు సంగతులు "బహిరంగ సంఘ ముగా" నుండునట్లు తోచును. అధికారులను, అసభ్యులను గలనీన మిశ్రమ సంఘముగా బహిరంగ విచారణ గానుండునని గూఢములేదు. ఈ విచారణ విషయమై నెటిలెంటు ఉద్యోగుల కధికార మొనగించి గత సంవత్సరములో వారు ఎంత విచారణ జరిపి, ఎంతలాభము చేయగలిగిరి ఇప్పుడునుగూడ అంతవలెనే జరుగునని అంతకుంటే ఎక్కువపని జరుగుటకకాశములేదు. ప్రభుత్వమువారి చర్యలను సభ్యులతో కమిటీ నేర్పరచుట కంటే అసలు కమిటీ నేర్పరచుటకుంటే యుచితమని తోచుచున్నది. ఈ కమిటీ వారు ప్రతిగ్రామమునకు పట్టెకును వెదలి వీడరులుకుల వాదల వివరించుటకు ప్రభుత్వమువారి యాలోచనలను చేయుదును. నీటిపారుదల వసతులను వృద్ధి చేయుట, చెరువులను బాగుచేయుట, వ్యవసాయ బ్యాంకులను నిర్మించుట, పరిపాలన సంఘముల నేర్పరచుట మున్నగు వాని వలన కొంతవరకు రయితుల దుస్థితిని బాపవచ్చునని నూచించుచున్నాను. కమిటీ నేర్పరచుచో వాస్తవమైనవని జరుగు నట్లు దాని నేర్పరచు వలయును.

గౌ. ఎడ్వర్డు బాపుగారు అట్టి విచారణ వలన నుంచి ఫలితము కలుగదనియు "బహిరంగ విచారణ" అను పదములో "బహిరంగ" అను మాట తన కిష్టము లేదనియు చెప్పిరి.

గౌ. రామనాథం రాజుగారి:— ప్రభుత్వము వారైనను, అధికారాధికార సభ్యులైనను ఒంటరిగా ఎంత క్రియపడ వలెచేసినను, ప్రజాసంజక్షముగ పనిజరుగజాలదు. "బహిరంగ విచారణ సంఘము" యందుంటే ఉత్తమ నుని నాయత్రి ప్రాయము. మా జిల్లాలో కొన్ని గ్రామములందు కొన్ని సంసారములలో పురుషులను స్త్రీలును, వరుసగా, రిరి దిన ములు తిండిలేక ఉపవాసము చేయవలసి వచ్చిన సమయముల ను నేనెరుగుదును. గ్రామములందు ముఖ్యముగా వ్యవసాయదారులలో నూటికి రిరి మంది ఒంటిపూట భోజనము చేసి రెండవ పూట భక్ష్యమునుగొనుట నేనెరుగుదును. విచారణ సంఘము "బహిరంగ" మయినను కాకపోయినను ఆ సంఘమునందలి సభ్యులు ప్రజాసమూహమునకు తెలిసియుండ వలయును. "బహిరంగ" అను మాటకు కొంతమంది అర్థవంత నెట్టికడ కమిషనరులది సభ్యులు కలుగుకొని తెలిసినవారుగా నుండి, చర్యలుగై రయితుల దుస్థితిని బాపుటకు శ్రమ తీసికొనిన నేను స్పష్టిపరచెదను.

గౌ. గార్డెన్ ప్రజుగారు తీర్మానపు ఉద్దేశములకు తమ పరిపూర్ణ సానుభూతిని తెల్పుచు రయితుల దుస్థితి యుద్ధములను కన్యపుల ధర్మ లపరమితులగు నెరుగుటచే గలిగినదనియు, భూస్వాములు గాని, జమీందారులు గాని తమ వైశులకు సరియైన సహాయము చేసి జీతములు మోచ్చించక బాధమంతయు తామే యనుభవించుట రైతుల దుస్థితికి రెండవ కారణమనియు, విచారణ సంఘ నిర్మాణమునకు తాను సమ్మతించెదననియు, "బహిరంగ" అను మాట తన కిష్టముగా లేదనియు నుడిచిరి.

కమిటీయందు ముగ్గురు అధికార సభ్యులను, ముగ్గురు అసభ్యుల సభ్యులను నుండివలయుననియు, అట్లుంటుట వలన సరియైన విచారణ జరుగుననియు, "బహిరంగ" అను మాట యున్నను లేకున్నను సరియైన విచారణ జరుగుట కేర్పాటు చేయబడిన తనకు సమ్మతమనియు, సూర్యవారాయణ మూర్తి గారు రినిరి.

చిదంబరనాథ మొదలియారుగారుకూడ తీర్మానము బలపరచిరి.

పిమ్మట పిల్లెండ్రెగారు సవరణ అనగా తీర్మానము నందు "విచారణ సంఘము" మాటలకు పూర్వము "బహిరంగ" అనుమాట లేకుండ తీర్మాన మంగీకరింప బడెను.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు సవరణ కంగీకరించితి మనియును, "బహిరంగ" అను మాట యున్నను లేకున్నను విచారణ సంఘము నేర్పరచి వాస్తవముగు పనిచేసిన సంతసించె దని చెప్పెను.

గౌ. కాన్వెన్షన్ గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి:— రామనాథం గారు తమ జిల్లాలలో కొన్ని గ్రామము లందు నూటికి రిరి మంది ఒంటిపూట భోజనము చేయుచున్నారని చెప్పిరి. దీనికి కారణమేమి? జమీందారులును, భూస్వాము లును, రయితులకు ఎక్కువ జీతము లియవలెను. విచారణ సంఘము నేర్పరచి విచారించినను లాభము గలుగు నట్లుకనబడెను. ఇంతియగాక కమిటీవారు తమ యిచ్చుచున్నట్లు విచారించివలెనని లాభములేదు. వారి అధికారమునకు వాస్తవంధరములేదు.

కాన్వెన్షన్ గారు సంఘమువారి యధికారమునకు వాస్తవే ర్పరచ గోరుచున్నారనియు, అవిధముగ వారి యధికారమును తగ్గించి నందువలన ఆ సంఘమువలని ప్రయోజనము గలుగుట దుర్లభమనియు మో. రామచంద్ర రావుగారు చెప్పిరి.

రంగాచారిగారు "బహిరంగ" విచారణ సంఘ ము నేర్పరచినదాని తనకు సమ్మతము కాదని సవరణకు ప్రతి కూలముగా మాట్లాడిరి.

రామనాథం గారు తీర్మాన మంగీకరింపబడిన క్లెంటి అసభ్యుల కారసభ్యులను క్లెంటి వందనలేక విధ్యుక్త పర్యమము పీల్చెనంతరకు నేరవేర్చుచున్నా మనియును, ఏవోవిధముగ వీడరయితుల దుస్థితి బాపిన తమకు చాలానియు నుడిచిరి.

చిదంబరనాథ మొదలియారుగారు, కాన్వెన్షన్ గారు చెప్పినట్లు భూస్వాములకును, రయితులకును భూమిమీద పండు భాగ్యములో కొంతభాగ మేర్పరచిన బాగుండుననియు నూటికి 30, లేక 40 రూప్యములవరకును రయితులు భూస్వా ములయొద్దనుండి భాగములు నేకరించిన బాగుండు ననియు వక్కాణించిరి.

ఎ.ఎస్. కృష్ణరావుగారు తీర్మానముయొక్క యుద్దేశ మునకుంటే అందలి మాటలు ముఖ్యముని కాన్వెన్షన్ గారు చెప్పిరి నియు, అందులకుగాను తాను "బహిరంగ" అనుమాట తీసివే యుట కిచ్చగించితినినియును ఏదియో యొకవిధమైన విచారణ సంఘము నేర్పరచి తీర్మాన మంగీకరించవలయుననియు ప్రభు త్వమువారిని కోరెను. తీర్మానము వోటునకు చేరుబడినది. 22 నుండి అనకూలముగను, 20 నుండి ప్రతికూలముగను సమ్మ తుల వెలిపిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

చెన్నరాజధానిలో 1911-00 క్రిమినలు ట్రైబ్యు ఆఫ్ ఏ విధముగా పనిచేయుచున్నదో విచారించుటకు ప్రభుత్వము వారిక విచారణ సంఘము నేర్పరచవలయునని ఒక తీర్మాన మును ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు గారు నుపసాదించిరి. ప్రభుత్వము వారి పక్షమున గౌ. గిల్బర్టు గారు విచారించెదమని చెప్పగా తీర్మాన ముపసంహరింపబడినది.

ఈ రాజధానియందలి వివిధములగు క్రిమినలు నెటి లెంటులలోనికి అసభ్యులకు ప్రముఖులకు ప్రేక్షకులకు నియ మించవలయునని ఒక తీర్మానమును ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు గారు నుపసాదించిరి.

గిల్బర్టు గారు ఆలోచించెదమని చెప్పగా తీర్మాన ముప సంహరింపబడినది.

ఎక్వైజు నుంకముల రాష్ట్రీయాదాయమును సంపూర్ణ ముగ గాని లేక కొంతభాగమునుగాని లోకలు బాడీలకు ఈయవలయునని ఒక తీర్మాన ముపసాదించుచు ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు గారు రిట్లు చెప్పిరి:— ఈ తీర్మానము విషయమై అధికార సభ్యులకును, అసభ్యులకు సభ్యులకును ఎట్టి అభిప్రాయ భేదమును ఉండదని నమ్మెదను. లోకలు బాడీల ఆదాయ ములు మిక్కిలి అసంతృప్తికరముగా నున్నవి. డీసెంట్రలయి జేవను కమిషనువారి విషయమై 10 సంవత్సరముల క్రితము విచారణ చేసినపుడు, సర్ జాన్ జెన్కిన్స్, మేజరు, మున్నగు వారు లోకలు బాడీల ఆదాయములు వృద్ధి పరచుటకు వెంట నే ఏర్పాట్లు చేయవలయునని సాక్ష్య మిచ్చియుండిరి. డీసెం ట్రలయి జేవను కమిషనువారి తీర్మానములందు లోకలు బాడీ ల యాదాయములను వృద్ధి పరచ వలయు నని యు గ ల దు. నుంకముల మూలముగా వచ్చు ఆదాయములో కొంతభాగము లోకలు బాడీల కిచ్చినగాని వాని పని నని నిర్వహించుకొనుట దుర్లభము.

టి. రంగాచారిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు చెప్పిరి:— ఈ తీర్మానమునకు నా పరిపూర్ణాంగీకారమును తెలుపుచున్నాను. చెన్నపట్టణము కార్పొరేషనువారికి ఎక్వైజు నుంకముల మూలముగా నుంచి ఆదాయము వచ్చుచుండెడిది. ఆ ఆదాయము నంతను ప్రభుత్వమువారు తీసికొని 1000 రూ॥ మాత్రము గ్రాంటు చేసిరి. అందువలన కార్పొరేషను డబ్బు లేక మిక్కిలి బీదస్థితి నొందినది. ప్రభుత్వమువారు లోకలు బాడీలకు ఎక్వైజు నుంకములలోని ఆదాయమును కొంత యొసంగుట అత్యవసరము.

గౌ. కాన్వెన్షన్ గారు మొత్తము ఆదాయములు 845-లక్షల రూప్యములనియు అందు 208-లక్షలు మాత్రమే ఎక్వైజు నుంకముల మూలముగా వచ్చుచుండెననియు ఈ విషయమును గురించి ఇంకను ప్రభుత్వము వారెట్టి యభి ప్రాయమునకు రాలేదనియు ఇది ఇకముం దాలోచింపబడు ననియు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడినది.

మేజిస్ట్రేటులకు పంపబడు నేరపు రిపోర్టులలో కంపాం డింగు ఫీజునుగురించి ఏమియు వ్రాయకూడదని సాల్టు, ఆల్కాహోలికాల్ ద్యోగులకు ఉత్తరపుచ్చేయవలయునని కె. సదా శివ భట్టుగారిక తీర్మానము నుపసాదించిరి. తీర్మాన మంగీ కరింపబడెను.

అటవీ కాల్ ద్యోగులకు జరుపు జప్తులను గూర్చియు, అటవీ ప్రదేశములలో వనములను పరిశీలించుటను గూర్చియు సహజభట్టు గారు నుపసాదించ దలచుకొనిన 21, 22 తీర్మానము లుపసాదించబడలేదు. 22 నుండి 28 తీర్మానములును నేటి దిన ము (5 వ తేది) వర్జింపబడును.

29. స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా చెన్నపురిలో నొకచైద్య పాఠశాలను సాధ్యమైనంతరేత్యరలో నెలకొల్పవలయు నని యాహులు హుస్సేను సాహేబు నుపసాదించిరి. తీర్మాన ము నుపసాదించిరి.

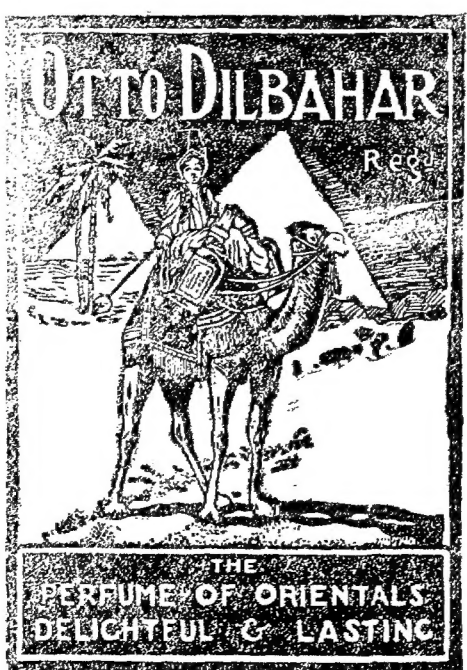
తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

వాటర్ నెమ్మలపల్లి, లాండు ఎంక్రోచిమెంటు ఆఫ్ఫల పాలనమును గురించి ఎ. సూర్యవారాయణరావు గారు నుపసా దించ దలచుకొనిన తీర్మాన ముపసాదించబడలేదు.

31. రామనాథము జిల్లా ముఖ్యపట్టణ మెక్కడనుండ వలయునో ప్రభుత్వము వారాలోచించుటకు పూర్వము తద్వి షయమును ప్రకటింపవలయునని రామనాథము రాజుగారిక తీర్మానము నుపసాదించిరి.

రంగాచారిగారు తీర్మానమును బలపరచుబడిన మీదట నది అంగీకరింపబడెను.

ఇంతటితో నిన్నటిదినవర్య ముగిసెను.

సోలుకో జంటలు : ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని, నెం. 155, జుమ్మానూసీరు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యెజంటు: మెనారా పురమోత్తమాస్వామి, చై నాబాబుగారు, మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరమును నుపాసన 125 (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది) ఇప్పటికాలపు దుచి కనుకనునది, నూటిలెని నుజ్జుచును నునానగలది. అల్పాహులుగానీ, సా రాయముగానీ, నేర్పరచడకయే నిర్దమ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ రుచాలపై కొన్ని బిందువులు చింకరించినచో, మనోగ్రహము నునాన నీ న్నలభించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును. డిస్కంట్ (అడ (డాం) సీసా 1-1/2 రు 0-12-0 కుభ్యరకము పైజా 1- (డాం) " " 0-12-0 దొకపైజా 2 " " " 1-4-0 పెద్దపైజా 4 " లేక 1/2 కౌన్సు " " 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రతిపాపులను దొరకును. దీనికి అనేకముగు నకలు నెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగత్తును సీసాపై ను, కాన్వెన్షన్ ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరుచు రీ దిగువవారికి వ్రాసినచో అతాకమ్మరుగల నునానకాన్వెన్షన్ ఉచితముగ పంపుదురు సోలుకో జంటలు : ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెని, నెం. 155, జుమ్మానూసీరు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యెజంటు: మెనారా పురమోత్తమాస్వామి, చై నాబాబుగారు, మద్రాసు.

[illegible]

ಗೃಹ ವಿವರಣೆ

స్థానిక సంఘముల కా ర్థిక స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలయు నని, గౌ. శివరావుగారు తీర్మానమునపాదించగ, నీ విషయమై విచారించుటకు ప్రభుత్వమువా రొక సంఘ మేర్పరచెదరని గౌ. రాజగోపాలాచార్యులు గారు నుడువగ, తీర్మానమునసంహరింపబడెను. వంటచెరుకు ధరలు పెరిగి పోవుచున్నవి. ధర లతిశయించుచున్నందులములలో ప్రభుత్వమువారే తగు ధరలకు విక్రయింపవలయునని గౌ. శివరావుగారు గోరిరి. ప్రభుత్వము వారు విక్రయమునకు గడంగుటకు కొన్ని యాజ్ఞాపకాలు లేక బోలేదు. కాని ఫారెస్టు విచారణ సంఘమువారు ప్రతిపాదించినటుల, అవసరమగు సమయములందు ప్రభుత్వమువారు కార్యభారము వహించవలెను. మధురలో టన్ను 20 రూప్యములకు విక్రయింపబడు చున్న దని రామయ్యంగారు చెలిపిరి. కొచుమెనుగారు ప్రభుత్వపక్షమున తీర్మానము నెదిరింపుచు, ధర లంతదుర్భరముగ లేవని లేతేకగజెప్పిరి. అందుపై రామచంద్రరావు పంతులుగారు లేచి, సమయస్ఫూర్తితో నీ తీరున ముచ్చటించిరి. “కొచుమెనుగారే మధురలో 15 రూప్యముల గుమాస్తాగా నుండి, 12 గురు పిల్లల గలిగియుండి, వారిలో మువ్వరు పెండ్లిగావలసిన వారుగను, మువ్వరు విద్య నభ్యసించవలసినవారు గను నుండుచో, వారికి కష్టము చెలిసినచ్చెడిది. బోర్డుసభ్యులుగ నుండి, వేతన మధికముగ గైకొను నపు డెవల చెలిసినవచ్చుచు?” మధుర విషయమై మాత్రము విచారించుటకు ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించెదమని కొచుమెనుగారనిరి. ప్రభుత్వమువారే నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యావిధానము నేర్పరుచుట కాలోచింపుచున్నారమని చెలుపుటచే గౌ. వేంకటపతి రాజుగారు తమ తీర్మానము నుపపాదించ లేదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువా రీ విషయమై ముందంజ వేయుట సంతోషప్రదముగ నున్నది. గౌ. ఆచార్య కృష్ణారావుగారు త్రొగుడుపయి వచ్చెడి నాటాయములో నిర్ణీతభాగమును స్థానిక సంఘముల కివ్వమని గోరిరి. ఈ కోర్కె చాల ముఖ్యముగ నున్నది. భోజన సన్నుతీర్మానము

త్రాగుదువన్నే నెక్కుడాదాయ మొనగుచున్నది. అట్టితరీ నీ యాదాయమునైనను ప్లానిక సంఘముల యువయోగ మిచ్చినచో, ఆర్థిక సంకటము లంతగ నుండవు. కాని ప్రభుత్వమువా రీవిషయమే ఆలోచించెద మని చెలిపినమీదట తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను. ప్రీల కీ సంవత్సరమున వైద్యపాఠశాల నొకదానిని చెన్నపురిలో నెలకొల్పు డని, గో.యాకుబ్ హుస్సేనుసేటుగారు గోరిరి. కాన్యా గారు "1918-19 సంవత్సర ప్రారంభ" మను పదముల దీసివైచి "త్వరలో" ననుపదమును చేర్చవలయు నని చెలిపిరి. గౌరవనీయ సభ్యు లటుల గావించగ, తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. కాని, త్వరలో ననుపదమునకు నిర్వచన మేమి? భారతీయు లల్పసంతుష్టులు గదా!

భూమిసిస్తు

1326 ఫసలీ భూమిసిస్తు గూర్చి ప్రభుత్వము వారి నివేదికమిచ్చుచు ప్రచురింపబడినది. ఆలస్యము నకు కారణము కలకత్తరులదని, బోర్డువారు చెలుపుచున్నారు. అనేకజిల్లాలలో ఋతువులు నవ్యముగ నుండుటచే వ్యవసాయము చక్కగ జరిగినదని, నివేదికము చెల్పుచున్నది. ఆహార పదార్థముల ధరలుమాత్ర మిదివరకుకన్న హెచ్చుగ నుండెను. వసూలు గావలసిన సిస్తు రు 7,78,00,374. ఇందులో రు 7,66,29,771 వసూలయ్యెను. నిర్బంధములు విశేష మక్కరలేకుండగనే పన్నులు వసూలుచేయబడెను. కాని పన్నులనియ్యక ఆస్తివేలము చేయబడిన వారిసంఖ్య 1323,24,25 ఫసలీల కంటె నెక్కుడయ్యెను. ఇందుకు కారణ మెద్దియో బోర్డువారుగాని ప్రభుత్వమువారు గాని చెలుపలేదు. రు 1,64,584 ఖరీదుగల స్థిరాస్తి పన్నుల రాబట్టుటకై వేలము చేయబడెను. భూమి మరమ్మత్తుకై దొరతనమువారు 7.44 లక్షల రూప్యములను రయితుల కప్పు నిచ్చిరి. గతవత్సరము 7.51 లక్షల రూప్యముల ఋణమియ్యబడెను. గుంటూరు, కడప, చిత్తూరు మండలములలో ఋణములు తక్కువగ దీసికొనబడెను. కృష్ణ, బళ్లారి, మొదలగు మండలములలో ఋణము లధికముగ దీసికొనబడెను. ఋణనియమముల సడలించినను ఋణముల దీసికొనువారు హెచ్చలేదు. భూమి యభివృద్ధి శాసనముక్రింద నిచ్చిన 364 లక్షల రూప్యముల ఋణములో 100 కి 91 వంతునను, కర్షకుల ఋణ శాసనము క్రిందనిచ్చిన 4.41 లక్షల రూప్యములలో 100 కి 86 వంతునను వసూలు గావించబడెను. ఈ ఋణముల మూలమున 1782 ఎకరములను సాగు బడి జేయుటకు వీలగునటుల 362 బావులు త్రవ్వబడినవి. కర్షకుల ఋణశాసనము క్రింద 7810 పశువులు 4,62,342 రూప్యములకు కొనబడినవి. 421 సహకార సంఘములు రిజిస్టరు గాబడినవి. సంవత్సరాంతమునకు 2216 సంఘము లుండెను.

ఎస్టేటులాండు శాసనము

ఈశాసనపు 1916-17 వ సంవత్సర నివేదిక మిచ్చుడే ప్రచురింప బడినది. ఈ యాలస్యమునకు కలకత్తరులే యుత్తరవాదు లని, బోర్డువారు చెలుపుచున్నారు. 1325 ఫసలీకన్న 1326 ఫసలీలో దరఖాస్తులలోను వ్యాజ్యములలోను తగ్గుదల గన్పట్టుచున్నది.

ఫసలీ.	వ్యాజ్యములు.	దరఖాస్తులు.
1325	25,527	97,791
1326	23,912	93,397

కడప, కర్నూలు, బళ్లారి మండలములలో వ్యాజ్యములసంఖ్య అత్యల్పము. గంజాము, కృష్ణా, చిత్తూరు మండలములందు వ్యాజ్యము లధిక మైనవి. చిత్తూరు మండలమున 4587 వ్యాజ్యములు దాఖలయినవి. చెన్న రాజధానియందు దివి ప్రభుత్వము నాక్రమించుచున్నది. విశాఖపట్టణము, గోదావరి, గుంటూరు, నెల్లూరు మండలములలో తగ్గుదల గన్పట్టుచున్నది. తగ్గుదలకు కారణము భూస్వాములకును రయితులకును వివాదములు దగ్గుటయే యని చెలుపబడినది. గుంటూరు, కడప, అనంతపురం, బళ్లారి, కర్నూలు మండలములలో దాఖలయిన దరఖాస్తులు బహుస్వల్పము. కృష్ణామండలమున 1325 ఫసలీలో 2722 దరఖాస్తులుండగ, 1326 ఫసలీలో నవి 6098 వరకు పెరిగినవి. వ్యాజ్యముల కరిష్కారము మొత్తముమీద తృప్తి కరముగ లేదు. 23,912 వ్యాజ్యములకును 10,957 వ్యాజ్యములు పరిష్కారము గాకుండ నిలిచియున్నవి. దరఖాస్తులలో 93,397 టికె 25,806 నిలిచియున్నవి. అవసరమగుచో వీటి పరిష్కారమునకు ప్రత్యేకోద్యోగల నియమించెదమని, బోర్డువారు చెలుపుచున్నారు. 8 ఫసలీలలోని సంఖ్యల జూచిన సగటుపై వ్యాజ్యముల సంఖ్య తగ్గినటులను దరఖాస్తుల సంఖ్య హెచ్చినటులను గానించును.

గ్రామస్వపరిపాలనాశాసనము

వంగదేశ శాసననిర్మాణసభలో సర్ యస్. పి. సింహగారు గ్రామస్వపరిపాలనాశాసనమును ప్రవేశ పెట్టిరి. ఈ శాసనోద్దేశము గ్రామములో స్వరాజ్యసంస్థాపనల ప్రవేశ పెట్టుటయే. గ్రామారోగ్యము, పారిశుధ్యత, నీటిసప్లయ, రోడ్లు, వంతెనలు, ప్రయమరీ విద్య, వైద్యము, చౌకీదారులు, చిన్ని సివిలు క్రిమినలు తగాదాలు, మొదలగు వాటిపై గ్రామసంఘముల కధికార మొనగబడును. గ్రామస్థుల వ్యవహారములన్నిటిని నీ సంఘములే కరిష్కరించును. అవసరమగు పన్నుల విధించుట కీ సంఘముల కధికార మొనగబడును. శాసనపు వివరములు మాయెదుట లేనందున, నూతనశాసన మెంత రకు ప్రజాపరిపాలనమును పెంపొందించునో చెప్పజాలము. కాని ప్రభుత్వోద్దేశము మాత్రము ప్రశంసార్హమని చెప్పక తప్పదు. వంగదేశ ప్రభుత్వమువారు నూతన దృక్పథ మవలంబించు చున్నందుల కభివేదనీయులు. దివాను బహదూరు రాజగోపాలాచార్యులగారు, సింహగారి మార్గ మనుసరించి, స్వపరిపాలనమున కీ సరినుండియు బునాదుల నేర్పరచిన, మేలుగనుండును. శాసననిర్మాణసభలోని వాగ్వివాదములకన్న నిట్టి కార్యమునకు బూనుకొనిన, ప్రజలు ప్రభుత్వము వారి కెంతయో కృతజ్ఞులై యుందురు.

క్రొత్త నియమకములు

మార్కుహంటరుగారు, బర్మారాష్ట్రమునకు విద్యాశాఖాధికారిగ నియమింపబడిరినియు, ఆలెను గారు మద్రాసులో విద్యాశాఖాధికారి యగుచు రనియు చెలియుచున్నది. ఇంతియగాక, కచ్చయ్య కృకళాశాలకు దివానుబహదూరు ఆర్. వేంకటరత్నమునాయుడు గారు ఆక్టింగు ప్రిన్సిపాలుగ నియమింపబడి రనియు చెలియుచున్నది. నాయుడు గారు సమర్థు లనుట కే మాత్రము సందియము లేదు. వారి నిర్వహణ కాలమునందు పచ్చయ్య కళాశాల వికసించి స్థిరకీర్తిని గాంచునుగాత!

పారిశ్రామికభనాగారము

రాజధాని నగరములలోని బాంకులు, హైదవ పరిశ్రమాభివృద్ధికి నోడ్డుమటలేదు. ఆంగ్లేయ వర్తకులకు దప్ప, భారతీయుల కవి ఉపయోగ పడుటలేదు. పరిశ్రమలు ధనాభావముచే వృద్ధి నొందుటలేదు. దేశములో నిట్టి దుస్థితిని దొలగించుటకు బాంబాయిలో నూతనముగ తాతా ఇండస్ట్రీయలు బాంకు ప్రతిష్ఠింపబడినదని తెలిసికొనుట కమితానందము గలుగుచున్నది. బాంకుకు 12 కోట్ల రూప్యములు మూలధనము నిర్ణయింపబడినది. ఇందులో 7 కోట్లు అప్పుడే వాగ్దానము చేయబడినది. ఈ బాంకు సర్ విలియము మేయరు గారిచే తెరువబడినది. నూతన ప్రతిష్ఠాపనముచే, హిందూదేశమున పారిశ్రామికాభ్యుదయము సత్వరముగ చేకూరునని యూహించుచున్నారము.

జాతీయవిద్య

"బ్రాహ్మజేతరు లందరు దృఢముగ నిలిచి, జాతీయ విద్య యని పలవంచువారికి తగిన శాస్త్రజేయవలెను. బ్రాహ్మజేతరుల మోక్షకర్తలగు బ్రిటీషువారి యధికారముక్రింద నుండు పాఠశాలలోనే, మనబాలురు విద్య నభ్యసించవలెను" అని జప్తిసుకృతిక వ్రాయుచున్నది!

జవరలు సర్ ఆర్థు షెయిలీగారు మొన్నరాత్రి ఉదక మండలమునకు బయలుదేరిరి.

క్రిందటి కాసనసభ సమావేశమవుచు మైసూరు దొర తనమువారు ఆర్థికసంఘము నొకదాని నెలకొల్పి ఆధికార సభ్యులలో నొకని కాసనసభవా రెన్నకొనుటకు ఇష్టమిది ప్రతినిధి సభవారెన్నకొనుటకు తీర్మానించిరి. కాసనసభ వారు శ్రీరంగపట్టణ వాస్తవ్యులు నరసింగరావుగారి నెన్నకొనిరి. ప్రతినిధిసభవా రెన్నకొనుటకు వేళలేనందున మహారాజాగారు బసవయ్య వెంకటేశయ్య గారల వాగ్దానము లందు నియమించిరి. సభక వ తేదీనుండియు సమావేశమగును.

పునుకొటలో ఆర్యుగము పిల్లలే అను నతడు కోర్టులో ఫోన్డరీ దస్తావేజును దాఖలు చేసినందున నతనిపై వేరాకోపణము చేయబడిన కేసు నిన్నటి దినము మరల విచారింపబడెను. చరికొందలు సాక్షులు విచారింప బడిరి. తాను రెండు మూడు సంవత్సరములను కఠిణ శ్రీవాస అయ్యయను తానెలుగడనియు, తన భాగస్వామి నాదిమత్తుపిల్లయే తన తరపున పనినంతయు జేసెననియు యుద్ధాయి వామ్యాలమిచ్చెను. కఠిణ గుమాస్తాయో నాది మత్తుపిల్లయో తన దస్కరుడు తరయగ ఇట్టి కాగితముల మీద వ్రాయించుకొని పోవుతుండెడి వారు. మదరాసునకో మరి యెవోటునకో తాను తరయగ పనిమీద పోవుతుండెడి వాడు. దీనిపై సాక్షి విచారణ పూర్తియైన పిమ్మట దాక్టరు స్వామివాళనుగారు వాదన నారంభించిరి.

బంగాళాశాసనసభ. — ఈనెల 4వ తేదీని జరిగిన కాసనసభలో సర్ ఎన్.పి. సింహగారు గ్రామ స్వపరిపాలన బిల్లును ప్రవేశపెడిరి. దీనికలన గ్రామాధికారులకు కొంత ఆధికారమియ్యబడును. ఈఆధికారము గ్రామసంఘమున కియ్యబడును. దేశీదారులు చౌకదారులు మున్నగువారు సంఘమునకు తాదేదారులు గానుండున వీరి కన్ని విషయములలోను ఆధికారము కొంతవర కియ్యబడును. వీరిపైని సర్కిలుబోర్డు ఆధికారమును కలిగియుండును. ఆర్థిక క్రమమునుగూర్చినచర్చ జరిగినది. అట్టి చర్చ నిరుపయోగమని, ఆనధికార సభ్యులు చాలమంది వాదించిరి. 17 గురు ప్రశ్నములు ఖండించిరి. పోలీసు వ్యయములను నిరసించిరి. విద్యాపారిశుధ్యముల కధికముగ వ్యయపరుపవలెననిరి. వారికి కార్య నిర్వాహక సభ్యులు ముగ్గురు ప్రత్యేకతరముల నిచ్చిరి గ్రామ స్వపరిపాలన సంఘములు సంత్కృతి కరముగా పనిచేయునుగాక అపరాధములు జరుగకుండుటకై దేశీకక్షక కాసన ముపయోగింప బడుచున్నది. చిన్న నేరములు చేసినవారికలన జామీను పుచ్చుకొని 285 గురిని వదలితిమి. 100 మందిని వారి స్వగృహములలో నేనివసేందుట కనుమతించితిమి. జ్యోతిషులు కమిటీని ఏర్పరచినందులకు దేశీయులు సంతసింపలేదు. ఉదాహరణకై, ప్రజలకిది సంత్కృతికరముగాని చేనందుకలన ప్రయోజన మగుపదదని గతర్నయగారు నుడిచి.

సత్యాగ్రహవ్రతము

(o)

కెయి రాదు స్థితి.

నడియూరులో సత్యాగ్రహవ్రతసమావేశము.

ఉద్యమవ్యాపనము.

నడియూరు, మార్చి 31:— శనివారమునాడు నడియూరు పట్టణమున మొగలూరి టిక్కెట్ల నోకరుచేసిన జరిగినది. సుమారు 8,000 మంది సభకు విచ్చేసిరి. ఆనెట్ల లనేక యూత్లనుండి యువసాహచారమునకు బహుదాన, రతనీగార్లు ఉపసాహాయముల నాలకించుటకు వచ్చియుండిరి.

కల్లభాయిగారు అధ్యక్షత వహించి, ఆసభాసీతమును మహాత్మా గాంధీగారు దక్క నితరు లాత్ర మిం ప జాల గించి, వారు చేరొక్కలయిన నుండవలసి వచ్చుట చేతము అధ్యక్షత వహించింపవలసి వచ్చిన దనియు నడిచిరి. మీరెల్లరును సత్యాగ్రహవ్రతము నవలంబించుటవలన మీరు నిష్ఠులు పొంగుట నిశ్చయము. అట్టి కష్టము లేంత తీవ్రముగ నన్న మన కంతలాభకరము. కావున మీరెల్లరును వైద్యులతో నీసుయగున వచ్చిచు టవలయు. ఈ కార్యము రాజద్రోహము కాదు. పిటికీవారలు మాత్రమే యీ విషయమై తమ విధ్యక్షి కర్మముల నిర్వహించుటవలయు.

రతనీగారు

తేదీ యీవిధముగ నుపన్యసిందిరి. కెయిరా ప్రజల స్థితిని గాంచి భారతదేశము లెల్లరును చింతించుచున్నారు. పంటలు సరిగా పండలేదనియు, అందుములమున తాము పూర్తి పన్నులను చెల్లింపజాలమనియు, ఈ విషయమున గొప్పయింతుల కొక నిష్పక్షపాత మైన సంఘము నేర్పరప జరిగిన దనియు రైతులు ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించిరి. కాని, యీవిధముగ వర్తింతుటకు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటచే, ప్రజలు తమంతట తాము పన్నులను చెల్లింపమని యొ, ప్రభుత్వమువారు తమ యుద్ధరద్ధిపట్టు చేయవచ్చుననియు ప్రకటించిరి. అధికారుల నిర్బంధముల లక్ష్యము చేయక వైద్యులతో నెల్లరును వర్తింపవలెనని వర్తలు సభ్యుల హెచ్చరించిరి.

జమ్నాదాసుగారు

ఈ విషయమై మనకు తగిన సలహా సేసంగుటకు మహాత్మాగాంధీగారు దక్క చేరొకరు. మేము గాంధీగారి వాక్యానుసరణముగ సత్యాగ్రహవ్రత మవలంబింప కృతనిశ్చయమై యున్న మిమ్ము జామట కిచ్చటికి వచ్చియుండిమి మీ కార్యములన మీకును, వరమాత్మదేశమునకును అప్రతిమానము భాగ్యిని గడించితిరి. పల్లెలలో భారతీయ లన్నా రని నే నెప్పుడును తలంప లేను. మీరు సత్యనిజమునకై పట్టుదలతో కృషి సలిపినయెడల, మీకును మీ దేశమునకును లాభకరముగ నుండును. గాంధీగారు రైతుల స్థితిగతుల నాసి, పంటలు సరిగ పండ లేదనియు, కొన్ని విషయములలో ప్రభుత్వము వారు పన్నులను పూర్తి గ వదలి వేయవలసియే యున్నదనియు అభిప్రాయపడిరి. అధికారులు పన్నులను వైకొనలేనని పట్టుదల పూరియున్నారు ప్రజలు మాత్ర మీనుసయమున లొంగకయున్నయెడల తమకును తమ దేశజాలకును కూడ అమితముగ లాభము కలుగజేసిన వారగుదురు. సత్యనిజమునకై మరణములనైన లక్ష్యపెట్టక వర్తింతుట ప్రతిభాంతియనకును విధి. కొట్లకొలది ధనవ్యయము చేయుచు, ధర్మసంరక్షణార్థము వికోపా ఖండమున బ్రతిఫలించు సంగ్రామము చేయుచున్నార. అట్టివారి చచ్చు నిరాధారులగు ప్రజల హక్కుల నణగద్రొక్క నాచుట సమంజసముగ లేదు. సభముగినిపియుట ఈ మధ్యనే తనభూమిని గోల్పోయిన మోతీరాము త్ర్యంబకరాము అను ననిన సభ్యులు తమ కరతాళధ్వనులచే గారవించిరి. అనేకులు సత్యాగ్రహవ్రత మవలంబించెదమని వాదనముల గావించిరి.

ప్రజోత్సాహము.

నడియూరు, ఏప్రిల్ 1:— నిర్బంధవిధానము ప్రారంభింపబడినది. జమ్నాదాసు, రతనీగార్లు టోగ్గా అను పల్లెటూరునుండి వెదవపిచ్చుట, ఇతరుల మనస్సులు కీషీకులగుటకు నిష్ఠింపబడిరి. అందొకరు కేటాబాయి అను గ్రామ నాయకునకు కిషీవిధింపబడినది యుత్తరపు వచ్చినతోడనే ఆతడు సంతోష మానసముతో, గ్రామనాగుల కందరకును

అల్పావరోధమును గావించెను. వాదనలో కూడ నీవిధము గనే జరిగినది. ప్రజలు నిరతాస్పదములుగాక, ఆనందపరమగులై యున్నారు.

మాతరుతాలూకాలో హెడ్డుగుమాస్తాగా నున్న మునీ భాయి దయారాముగారు త్రానాజి అను పల్లెటూరికి బోయి సత్యాగ్రహవ్రతము నల్లంబింపవలసిన దనియు, ప్రభుత్వము వారికి ఏమిలు 5 వ తేదీలోపున పన్నులను చెల్లింపవలసిన దనియు ప్రజలను హెచ్చరింపజొచ్చెను. కాని వీరిందు విఫల మనోగతులైరి. అందుచే, మండుకోపముతో నతడు గాంధీ మహాత్ముని చూలనాడి తన దారిని తాను బోయెను.

మిజోషీ అను పల్లెటూరికి అసిప్టాంటు కలెక్టరును, మాన్యుటాగునుబోయి ప్రజలను బెదరింప యత్నించి. ఇందు విజయము కాకపోవుటచే వారు లొండు రివెన్యూకోడు 141 కేక్షను ననుసరించి పంటలు జత్తుచేయబడిన వని ప్రకటించిరి. ఇందుములమున గ్రామనాగులు బెదరుటకు బయలు, తమ వాదనములకు ప్రతిపూలముగ కర్తింప నొల్లకుండుటచే, వారి భూములన్నియు జత్తు చేయబడునని 40 మందికి నోటీసులు పంపబడినవి.

ఇతర పల్లెలలో కూడ అధికారులు పట్టుదలను జూపుచున్నారు. నడియూరు పట్టణమున మాతాదారులను పిలిచి, అచ్చటి మాన్యుటదారుడు పన్నులను చెల్లింతుటకు ప్రజలను హెచ్చరింపవలె నని చెప్పెను. వా రెట్టి క్రతుత్తర మొసంగిరో తెలియలేదు. కాని, వా రివిషయమున నేమియు బోక్యము కలుగజేసికొనజాల మని నడియూరు చాచాచగ తెలియ వచ్చుచున్నది.

పల్లెలను సందర్శించుట

నడియూరు, మార్చి 30:— జమ్నాదాసు, రతనీగార్లు శుక్రవారమునాడు నడియూరుకు విచ్చేసిరి. అనేకులు రైలు స్టేషనుకు బోయి వారి నాహ్వానించిరి. అచ్చట ఆనాధాత్రము మున రెండుగంట లన్న పిమ్మట వారు టోర్నాకు వెదలి బోయిరి. అచ్చట గావించబడిన సభకు 500 మంది విచ్చేసిరి జమ్నాదాసు గారధ్యక్షత వహించిరి.

బాంకరుగారు

తేదీ యొక గంభీరవస్త్రాప మొసంగుచు, ఈ దుష్ఠితికి గల కారణములను గురించియు, గాంధీగారు ప్రభుత్వము వారికి చెప్పిన వాక్యముల గూర్చియు, అధికారుల పట్టుదల గురించియు నడిచి, మీ రెల్లరును సత్య, ధర్మములకై కృషి సలుప నిశ్చయించుకొని కష్టము లక్ష్యపెట్టక, వైద్యముతో వర్తింపు తెంతయు సంతోష దాయకమని పలికిరి.

జమ్నాదాసు గారు రుపన్యసింపిన పిమ్మట మండేమోతకర్ధానములతో సభ ముగిసెను.

పేగువలన ఆ పల్లెయందలి ప్రజ లింతవరకు బాలములలో నివసింపుచు, నేటిదినముననే తమ గృహములకు వచ్చి యుండిరి. కొందరు స్త్రీలుకూడ నావస్థానములను మిగుల ద్రోహో నాలించిరి.

జమ్నాదాసు, బాంకరుగార్లొక ప్రక్కను, రతనీగార్లు వల్లభాయిగార్లొక నోకప్రక్కను గల పల్లెలను సందర్శించుచుండిరి. ఉత్తరసంధ్యవర్ష సోకసభగరి గను. చక్కనీ, భూమెలు, గోతాలు మున్నగు పల్లెలనుండి అనేకులు సభకు విచ్చేసిరి. సుమారు 800 మంది ప్రేక్షకులు సభసంకరించిరి. రతనీగార్లధ్యక్షత వహించిరి. వల్లభాయిగారు ప్రజలస్థితిగూర్చి యుపన్యసించుచు, రైతులవైర్యగుణమును ప్రకటించిరి.

సభాసంతరమున 75 గురు రైతులు సత్యాగ్రహవ్రతమును స్వీకరించిరి. అనేకులు వీరి ననుసరించుచున్నారు.

మాతరు, ఏప్రిల్ 1:—నవరము, నాయకపల్లెలలో 35 నోటీసు లంపబడినవి. నిర్బంధవిధానమును వ్యతియగుచున్నది. మాతరు తాలూకాలో పన్నులను వసూలుచేయుట కిరువురు మహాత్ములు ప్రత్యేకముగ నిమింపబడిరి. —“బాంబాయి క్రాంతికా.”

మైసూరు సంస్థానమునందలి నిమ్మజాతుల విద్యకొలకు దొరతనమువారు 50 వేలరూప్యములను ప్రత్యేకముగ వ్యయ పరప ననుమతించిరి.

వృత్తాంతములు

విజపు నైటు హెడ్డుగారు బెంగళూరును జూడబోయిరి.

మైసూరు రెసిడెంటు, వీరు ఈనెల 6-వ తేదీని బయలుదేరి చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

మారీలవైదాడి:— ఈ దాడిలో నాంగ్ల సేనకు నష్ట మేమియును లేదు. విమానములను వదలుట వలన మారీ లతినుల భయగ లొంగిపోయిరి.

రంగములో మానవ్య అను 18 ఏండ్ల సేవకురాలి క శ్రీ బగము నిన్నటి ఉదయము రిచ్చండువానపాహుకర్త గన్నించెను. కంఠము ఖండింపబడియుండెను. (వేస్తు తెగియున్నది).

గ్రామసంఘములు:—బంగాళమున గ్రామసంఘములును సర్పిలు బోధులును ఏర్పరపబడిన పిమ్మట వెంకట పంచాయతులు మున్నగు సభలు తీసివేయబడెను.

అల్పారు బాలహత్యకేసు ఈకేసులో నాగడను గొల్లవాడును యశోదాబాయి అను స్త్రీ ముద్రాయిలు. ఈనెల 15-వ తేదీని బెంగళూరులో విచారణ జరుగును.

అద్దెబండ్లనాగడు సమ్మేకట్టుట:— నిబంధనలు చాల కఠినముగా నున్నచని ఈనెల 6-వ తేదీని అల్పారుబాదులో అద్దెబండ్ల నాండ్లు సమ్మేకట్టిరి. ఎక్కలనాండ్లు గూడ సమ్మేకట్టిరి. పోలీసులు చాల యిబ్బందిగ నున్నది.

పోస్టుమాస్టరు పరారి మగుట:—కల్లికొటలో వెస్తు హిలు పోస్టుమాస్టరు హిస్సీయా 15 దినముల క్రితము పరారియాయెను. ఇంతవరకు కనుబడలేదు. కొన్ని మర్యాదల సామ్యు నతడు హరించెనని తెలియుచున్నది. పోలీసువారు వెతుకుచున్నారు.

బంగోల పురపాలకసంఘసభ్యులు నిన్న రాత్రి మరల కొప్పపు వేంకటకృష్ణారావుగారిని తమ అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనిరి. వారి కనుకూలముగ 9 వోట్లును మిట్టికోడై కృష్ణారావు గారు కనుకూలముగ 5 వోట్లును వచ్చినవి.

నిబంధనలు లోయరు నెకండరీ మార్కులు:—6-వ తేదీ యుడయం 9 గంటలకు మా పురమంతు లోయరు నెకండరీ కమిటీస్కూలు నవీనముగా స్థాపించుటకు సుద్యుక్తులమై యున్నారము. కాజ కోడండరాబయ్యు.

గూచనావృత్తి:—గూచనావృత్తి నడగించి బిచ్చమేస్తుచున్న బాలరను బాలికలను కాపాడుటకు బొంబాయి దొంతనము వా కొక సంఘము నేర్పరచిరి. ఆసంఘమున రికరెండు డాక్టరు హోము—మహాత్మాగారిని— అంబాలాలు సానాభాయి గో. పటనీగార్లు మున్నగు వారు సభ్యులుగా నున్నారు.

చిత్తలడుగును డెప్యూటీ కమిషనరు బాహుద్దీను ముత్రేయగారు ప్రయత్నమున నాడిగూడిలో పంచమ మహాసభ జరిగెను. చాలమంది సభకు బోయిరి. నాడిగూడి మత స్వాములవారును సభకుబోయిరి. సూపానము మొదలగు దురభ్యాసములను నిమ్మజాతులు విడువవలయునని యొ, తా మంత నీచస్థితి నుండుట కారురభ్యాసములను కొంతతోడు పడినవని డెప్యూటీ కమిషనరుగారు తెలిపిరి.

ఉద్యోగి నని మోసగించుట:— ఈ పేండ్రచంద్రము ఖర్జీ అనునతడు రూపగంజీకిపోయి తాను సి. ఐ. డి యుద్యోగిని చెప్పి అచటి ధనుకులలో నోకడకు క్రిప్టోవానసాహా అనునతనిని పట్టుకొనెను. సాహా రాజద్రోహకరపత్రములను పంచివెట్టెనని తెలిసి డక్కానూపరుంటు పట్టితెమ్మనెనని చెప్పగా సాహా కొంత సందేహించి అతనితో గూడవలూ బయలుదేరెను. నిమ్మ నిర్బంధింతురని సాహాతో ముఖర్జీ చెప్పెను. డక్కావ చీరెనెమ్మట రు 120 లు తన కచ్చిన వదలించెదనని ముకర్జీ చెప్పగా సాహా అతని కాసామ్య నియ్యబోవు నంతలో నూపరింటుచటికి వచ్చిముఖర్జీని పట్టుకొన కేసుచేసెను. ముకర్జీ కొక వత్సరము కఠినశిక్ష మును 200 జాబ్బానానును నిధింపబడెను.

సానికవార్తలు

(0)

బి.ఎస్.సి. పరిశోధన ఫలితములు:— పై పరీక్షలో 292,298 సంఖ్య వారు గృహస్థులైరి.

సుగుణవిలాసభ్య:— ఈ సభ వారు విద్యోగియై పట్టుకుంటుంటే పోవవలదు సాయంకాలము 6 గంటలకు “విధిలేక వైద్యుడు” అను నాటకమును ప్రదర్శించును.

ఇండియన్ బ్యాంకు:— కడవినవెల 28 వ తేదీ కో సంతమైన మాసమునందు బ్యాంకు క్యయములు పోను గు. 11 822489-9-2 లు నిలువ యుండెను.

సెకండరీవిద్యా:— కావలిలో బోర్డు సెకండరీ పాఠశాల మండరమునకు ప్రక్కన ఇంకొక మండరమును కట్టుటకు నెట్లూరు జిల్లాబోర్డుకు 27800 గు. 11 లు బడినది.

తపాల నోటీసు:— ఈ దినమున కలకత్తా మెయిట్రీయన్ రాబోవుచున్న కలకత్తా తపాలు నేటి సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురి తపాలాస్టేషన్లో బటువాడా చేయబడును.

జగన్నాథభక్తసభ, ఎగ్ మూరు:— ఈ నెల 7వ తేదీ యాదివారము మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు సభామందిరములో (4/4 వీరాస్వామిపిళ్లవీధి, ఎగ్ మూరు) మైసూరు వాస్తవ్యులగు వైదిక విభాగమున కేవలము గృహ విజ్ఞాన వాయిం చెయరు.

తిరునల్లి క్రీడా సంగీతసభ:— ఈ నెల 6 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు మైసూరు వాస్తవ్యులగు వైదిక విభాగమున కేవలము గృహ విజ్ఞాన వాయిం లో (1) వేంకటాచల స్వామివీధి, తిరునల్లి క్రీడా జరుగును.

తపాలు నోటీసు:— మహారాజా ఓడమీద పోరు యుద్ధమునకు పంపబడు తపాలు తేదీ 6వ తేదీ (6-4-18) ఉదయము 9-30 నిమిషముల వరకు. చెన్నపురి జనము తపాలాస్టేషన్లో బడి చేయవచ్చును.

దక్షిణగొండు దేశ బ్రహ్మసమాజ మందిరము:— మైసూరుములో (97 అన్నాపిళ్లవీధి, బి. జి.) ఈ నెల 7వ తేదీ యాదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు హెచ్చి. బాలకృష్ణారావు గారు ప్రార్థనము సరిపె యాజ్ఞానోపదేశము గావించెదరు.

వ్యాసగృహి అనంతాశ్రమము:— వ్యాసగృహి డి అనంతాశ్రమమునకు దుండెన శ్రీస్వామి కరపత్రాసేన ప్రకాశస్వామి వారు నేటియదయము మోక్షపదము నందిరి. వారి క శేషరము నేటి సాయంకాలము 4-గంటలకు ఆశ్రమా కరణమునందు సమాధిచేయబడెను. ఈ నెల 14-వ తేదీని మోక్షపదము చేయబడును.

క్రొత్త యూనియన్లు:— వైద్యపురము తాలూకాబోర్డువారి తీర్మానము కనుసరించి రామచంద్రాపురము విక్రమవోలు యూనియను పంచాయితీలలో ఒక్కొక్క గానిని మరల రెండుయూనియనులుగా విభజించుటకును, చెట్లూరు గ్రామమున యూనియను పంచాయితీ నేర్పడుటకును ఈ యూనియనులందు కొందఱు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు గ్రామస్థుల కధికారము కొనసాగుటకును ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నం సరిగిరి.

హిందూ దేశ రక్షక సేన:— పై సేన మూడవ కంపెనీవారు ఈ సంవత్సరము మేల 1-వ తేదీ తిరిగియిమ్మిమ్మ తిరుమనపల్లికి పోవలయును. ఈ కంపెనీలో తిరిగియిమ్మిమ్మ గోరువారు తమ తమ నామములను తమ తమ వందలముల మేబట్టిలుగాగ్గకు తక్షణమే తెలియపరచవలయును. చెన్నపురిలో నివసించువారు తమ నామములను పోలీసు కమిషనరు గారికి తక్షణమే తెలియపరచవలయును.

ఇంగ్లండు ప్రయాణము:— బొంబాయినుండి దక్షిణాఫ్రికా తిరుమనపల్లి గా ఇంగ్లండునుండి పోవు ప్రజలు పోవుట లేదుగాన ఇంగ్లండుకు పోవువారు దక్షిణాఫ్రికానుండి దిగి, అక్కడినుండి ఇంకొక ప్రయత్నమున ఇంగ్లండుకు పోవలయును. బొంబాయినుండి దక్షిణాఫ్రికాకు పోవు ప్రజలును సరిగా పోవుట లేదని తెలియచున్నది.

హిందూ స్త్రీల లక్ష్యవిలాస సభ:— వారా యణమొదలిపిడి, నెం 47, గృహమును శ్రీవార్ధికి రామా యణ కాలక్షేపములలో అంగుళికప్రదానము నేటి సాయం క్రము 4 గంటలకు జరుగును. తేపు విభిషణకరకాగ్లియన్, ఆదివారమునాడు లక్ష్యవిలాస సభ:— నాలుగవ నాటియను జరుపబడును. స్త్రీలందఱును రావచ్చును.

ప్రభుత్వోద్యోగులు:— రివిన్యూబోర్డు కందుకు రివిన్యూ సెక్రటేరీయట్ మున్నగు రివిన్యూ ఉద్యోగమునకు అవసరమును పరీక్షలనుండి భాషాంతరీకరణ (దిగువతరగతి) పరీక్షను తీసివేసికట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ఒకయూద్యోగికి అతడు నియమించబడిన జిల్లాలోనిభాష తెలియనివో అతడు భాషాంతరీకరణ పరీక్ష నియమలె నని ఆశాభుముఖ్యాధికారి కోరవచ్చును. దీక్షిక్తతైలులకును రివిన్యూబోర్డు సహాయోద్యోగులకును సంక్షేపతేజున పరీక్ష యవసరము లేదనియు నిర్ణయించబడినది.

పచ్చయప్ప కళాశాల ప్రథమోపాధ్యాయ త్వము; కళాశాల ధర్మకర్తలు:— మొన్న బుధవారము (3-4-18) నాడు సమాజేతమై రోలోగారిస్థానే తిరిగి, అంగ్ల యుడే నియమించబడ వలెననియు, తిరిగిక్రొత్త ప్రథమోపాధ్యాయమును వచ్చునట్లు కాకినాడ రెండవతరగతి కళాశాల ప్రథమోపాధ్యాయులు దివాన్ బహదూర్ ఆర్. మొకట రత్నము నాముకుగారు ఆర్జింగు ప్రథమోపాధ్యాయులగు నియమించ బడుటకును నోట్లములమున తీర్మానించిరి.

వ్యాపారసాధనలు:— ఒంగోలు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులకు కొప్పుపు వేంకటకృష్ణ రావుగారి మీద ఆక్రరాజు పద్మనాభయ్య తెచ్చిన దావామీద హైకోర్టు ఆర్జీలున్న న్యాయ ఓట్లఫీజుగారియొద్ద విచారణకు వచ్చెను. ఆక్రరాజు పద్మనాభయ్య గారికి స్థిరచరమాపనకు ఆర్జీ లేదనియు వారి తిరుల ప్రేరేపణలన నామకు వ్యాజ్యమునడపుచున్నారనియు, ఆర్జీలు తిరులకు వారు జూరీను ఇచ్చుని యెడల వమూలులకుట కట్టవనియు కృష్ణారావుగారు అభివదిటు బాధించెనది. కృష్ణారావుగారి తరఫున వేపా రామేశ్వరు గారును, పద్మనాభయ్యగారి తరఫున పి. ఎస్. రంగస్వామి అయ్యగారును వాదించుచున్నారు. జూరీను నిమిత్తము వాగ్దాముగోహలు వాయిదా వేయబడెను.

వైద చెయ్యవలసిన సభ

బాపట్లతాలూకా, వైద చెయ్యవలసిన దొక బహిరంగ సభ: కంబంగారిసత్రమునం దిటీగల పి. యస్. రాధాకృష్ణ అయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగినసభయందు కొక వేంకటరాజుశర్మగారు “ప్రస్తుత రాజకీయవిషయదేశ-బాతీయ విద్య” అను విషయమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. అధ్యక్షులు “ప్రస్తుతపు స్థితిగతులు-స్వరాజ్యవత్సకత”నుగూర్చి యుపన్యసించిరి. సభకు సుమారు 200 మంది విచ్చేసిరి.

హిందూదేశ రక్షణశాసనముక్రింద విచారణ లేయే జరుగును ప్రభుత్వమువారు ప్రవాసకక్ష విధించుపద్ధతి ఆక్రమమనియు ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితులలో అసంతృప్తి కారణమనియు, సహాయురాలి, సేకతాలి ప్రభుత్వలకు జరియ నాయకులను, దర్శిచెందయ్య మున్నగు దేశభక్తులను వెంటనే విడుదలచేయుట అవసరమనియు ప్రస్తుతి విద్యావిధానము నాతీయాద్యములకును, బొన్నకృష్ణమహానుభావ, ఇంగ్లండుగా మున్నందున బాతీయ సాంప్రదాయములను అనుసరించి విద్య గలుపుటకు తగిన ప్రయత్నముచేయుట అవసరమగుటచే అందుకై బాతీయవిద్యాసమితివారు చేయని ప్రయత్నములకు తగురీతిని సాయముచేయుట ప్రస్తుతపు సభకును తీర్మానించిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు

(0)

“భారతీయులకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మొసంగటకు బ్రిటిషు ప్రజలు వాగ్దానముచేసిరి”ని ఆగష్టు 20 తేదీని చేయబడిన ప్రకటనముచెప్పుచున్నదని అనేకు లనేకమారులు చెప్పుచుండగ మేము వినియున్నాము. నిర్దితముగాని యొక విధానమునుగూర్చి అదృష్టవశమున ఉద్యోగము నందినవారు ఆంగ్ల జాతిపక్షమున వాగ్దానముచేయు నర్హుల అనిమాకు సంది యముకలుగుచున్నది. ఈవిధానముగూర్చి బ్రిటిషు ప్రజల కేమియు తెలియదు. ఒకవేళ వీరి సలహాను పార్లమెంటువారింగీరించినను యితర సమస్య నిర్ణయ కాలమున నెన్నుకొనబడిన పార్లమెంటు యావిషయము నెట్లు పరిష్కరింప నధికారము గలిగియున్నదో మాకుచోచుచున్నది. స్వతః పాలనాశయమిదివరకే అంగీకృతమైనది. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునగా శాసన సభకు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు లోబడియుండుటయే? ఇట్టి ప్రభుత్వము ప్రస్తుత పరిస్థితులలో హిందూదేశమున కనుకూలము; అసంభవము. ఒకవేళ సాధ్యమైన దానిని భారతీయు లంగీకరింపరు. ఇట్టి ప్రభుత్వమును ప్రసాదించ వాగ్దానము గావించుట మరల నెన్నికలు జరుగవలెను. బ్రిటిషువారు భారతదేశమునకు వాగ్దానము చేసినది సంగతులము, న్యాయము నిష్పూజ్యులధరణమేగాని భారతదేశజాలలో నధిక సంఖ్యాకులు వాంఛింపఁజేయు యెరుగనంటి రాజకీయ ప్రతిష్టాపనములు కావు మదరాసు మొలు.

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరునుండి మాన్యకీర్తిశ్రీమంత్రి డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. గోసంగతుల సమితికి కార్యనిర్వాహక సంఘ మేర్పరుచుటకు గాను గత నెల 28 వ తేదీ సాయంకాలము పుర మందిరమున సుక సభ జరిగెను. దీప్తుకీర్తిశ్రీమంత్రి పప్పు శ్రీ రాధామయ్య గార గ్రామ నాధిపత్యము వహించిరి. శ్రీ పుయ్యూరు జమిందారుగారిని సమితికి ప్రెసిడెంటుగా నేర్పరచిరి. నలుగురు కార్యదర్శులు నియమించబడిరి. సభ్యులు కడీరుద్దిక్ సాహెబుగారు కూడ కార్య నిర్వాహక సంఘములో మెంబరుగా నుండట కంగీకరించి సమితి యభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు నిర్ణయముగా నున్నారని చెప్పిరి. ఈపట్టణమున కీమధ్యకున్న సుమారు రెండు యెకరముల స్థలమును సమితివారు రుపయోగించుకొనుటకు శ్రీపుయ్యూరు జమిందారు గారు రనుజ్జ మొసంగిరి. ఈవిధముగా శ్రీరాజాగారు సమితికి సహాయము చేసినందుకుగాను వారికి వందనము లర్పించుచు సభలో తీర్మానము గావించబడెను.

జాతీయ విద్యావారములో ననేక విధముల సామ్యు పోగుచేయుటకు ఏర్పాట్లుగావించబడుచున్నది. సోమందిభిమ శంకరంగారును పప్పు శ్రీరామయ్యగారును జాతీయవిద్యకు గురించి కృషిసూచుచున్నారు. నీటిసప్తము విధానము ఈ వేంకటమునకు పూర్తి యగునని తలంచెడిమి. ఈ సంవత్సరము మంచి నీటికయి యిబ్బంది పడవలసిన అవసరము కలగదని ఆశపడితిమి. కాని నీటి సప్తము నిమిత్తము ఏర్పాటు కాబడిన కట్టడములలో గొన్ని లోట్లు కలిసెందున వానిని సవరణచేయుట కింకను కొంతకాల మునుండి నీటిపత్తును ఇచ్చుచున్న బీదపౌరులు అతికష్టముతో నీ భాగమును సహించుచున్నారు.

మా పట్టణమునందు విద్యాభివృద్ధి సంకల్ప ప్రకరముగ లేదు: ఉపాధ్యాయులకు వేతనములు తక్కువగా నున్నరనియు హెచ్చు చేయవలసినదనియు మన రాజధానిలో ఆందోళన జరుగుచున్నది. కాని మా గ్రామములలో కొంద రుపాధ్యాయుల కీ కొరత గాన్నించలేక. క్రింది తరగతిలలోనుండి వయితరగతిలలో వేయటకు విద్యార్థులు లంచములు సమర్పించుకొనుచున్నారు. పరీక్షలకు దరఖాస్తులు పంపుకొనుటకు లంచములు ఇచ్చుచున్నారు. పరీక్షలు చేయుటయే గాని వాని ఫలితములు విద్యార్థులకు తెలియనియరు. ఆ పరీక్షాఫలములు ఉపాధ్యాయులు పాత కాగితములక్రింద కాణదారులకు అమ్ముకొనుచున్నారు. మరియొక హైస్కూలు స్థాపించుటకు ముఖపట్ట సూర్యప్రకాశ రావుగారు వగయరాలు కొద్ది ప్రయత్నములు జరిపిరి. కాని వారికిని బడ్జెటును ప్రవేశించినది. ఇక్కడ పాఠశాలలలో నిరాటంకముగా జరుగుచున్న దుర్భాగములకు కనిపెట్టుటకు తగిన పను అధికారులు లేరు.

గౌ. ఎస్. సి. శంకరరామయ్యగారు:— వీరు ఈ నెల 1 వ తేదీరాత్రికి మంగుళూరు చేరి 3 వ తేదీయదయమున బయలుదేరిరి. అదట దక్షిణకన్నడము జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు రావుబాదరు ఎస్. సుబ్బారావుగారింట బసచేసిరి. ఆర్జింగు కలెక్టరు బర్గుటుగారును మరికొందరు ప్రేమకును తెల్లవారికి స్వాగతమొంగిరి. వారు పాఠశాలలను చూచిరి. 2 వ తేదీని సుబ్బారావుగారు వీరి గౌరవాభ్యుతాపించి విడుదలచేసిరి.

జి. రో. పా. మ. హా. న. గా. మ. ము.

(రైటరు ఏ. జి. సి.)

ప్రాస్తు

జి. ర. న. ల. ఆ. వ. స. గా. వ. న. ము.

మండగించుట

ప్రతిమంవారు చాలమందిని పట్టుకొనుట

జనరలు స్వల్పంగా భావము.

లండను, ఏప్రిల్ 4:— పరాసువారి ప్రకటనము - మాంటిడియరున కు తరమున నిన్న రాత్రి ఫిరంగియుద్ధము చాల భయంకరముగా మారెను. రెయిన్సు కు తరమునను, మ్యూజిక్ ఎడమభాగమునను మేమునేకవోట్ల శత్రుకండ్లకముల తొచ్చి 20 గును బండిలను రెండు మరఫిరంగులను బట్టుకొనివచ్చితిమి. ఆవరోధమునను రెయిన్సునకు తూర్పునను, సెంటురైయా కు తరమునను శత్రువు లొకరించినదాడులు విఫలములయ్యెను.

అమెర్షన్లు, ఏప్రిల్ 4:— అనస్కందము నిలుప బడుట ప్రబల నష్టముల వలనగాదనియు, సాధారణపు కారణముల వలననే యిదియు భావించుటకు జర్మనపత్రికలు చాల బాధపడుచున్నవి. అయినను కొన్ని పత్రికలు మాత్ర మాత్ర భంగమున బహిరంగముగా తెలుపుచున్నవి.

అంగ్లపరాసురంగ మెక్కడను దేదీపబడ లేదనియు, విజయముదరలేనన్న నీమారు సులువు అనస్కందము మరల భయంకరముగా నుండవలయు ననియు "ఫ్రాంకుఫర్టు దు జెయిటుంగు" పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

నూడవ తేదీని రణరంగమునుండి మరలివచ్చిన పరాసు ప్రధాని క్లెమెంట్ గారు ప్రెసిడెన్సీ అంతరికం నధికముగా నెన్నడు నుండబోవని ప్రకటించ నధికార మొసగిరి.

మిత్రమండలి వైమానిక ప్రచలనము.

లండను, ఏప్రిల్ 4:— బ్రిటిషు వైమానిక ప్రకటన: శత్రువైకులను, బండ్లు మొదలగువానిని మేము బాంబులను మరఫిరంగులను ఉపయోగించి చాల హింసించితిమి. మేము కంటే నెక్కువగా బాంబుల వేసితిమి. అట్లు మెరియిలుల మధ్య మా విమానములు చాల తీవ్రముగా నున్నవి. మేము 21 విమానములను మాకు బెల్గానులను నేలకూల్చితిమి. మావిమాన ములు 7 గొప్పించుకున్నవి. శత్రువైకులనుమీదను వైకు గృహములమీదను మావారు 4 క్లీ టన్నుల బాంబులను వేసిరి. క్రిందటి 15 రోజులలో అమెరికా వైమానిక కర్మమువారు చాల లాభకరముగా పనులను జేసిరి.

సానిక యుద్ధము.

లండను, ఏప్రిల్ 4:— హేగుగారి నేటిరాత్రి ప్రకటనము. — రంగమంతయు చాలవరకు శాంతింకముగనున్నది. ఫ్లామీ కౌబూర్లెన్సీల సమీపమున నిన్న రాత్రియు నేటి యుద్ధమును సానికయద్ధము కొంతవరకు జరిగెను. మేము నేకరుందిని చంపితిమి. రెండు మరఫిరంగులను బట్టుకొంటిమి. విమెట్టువద్ద పట్టుపడిన వైకుల సంఖ్య 192 ఉద్యోగుల సంఖ్య 8.

లండను, ఏప్రిల్ 4:— వాస్తవసంఘప్రకటనము: యుద్ధ స్థితి యేమియు మారలేదు.

లండను, ఏప్రిల్ 4:— పరాసువారి ప్రకటనము: బున వారము పరాటవశమువారు యుద్ధ మొనరించిరి. మాంటి డైడి యరున కు తరమున ముఖ్యముగా డెయ్యిలును, హేంగార్ల ఎకోనెట్రెల మధ్య అన్యోన్య ఫిరంగియుద్ధ మేమూత్రము భయంకరముగా జరిగెను.

యుద్ధరంగమున శాంతి.

అమెర్షన్లు, ఏప్రిల్ 4:— కాలమానము ప్రతిహుల ముగా నుండుటచే రణరంగమున శాంతి కలుగవలసి వచ్చినది. జర్మనుల కధికమగు విజయము కలిగినదను వార్తలు విశ్వసనీయ

ములుగావు. మిత్రమండలివారి ప్రకటన లసత్వకథనములను తెలుపుచున్నవని కొలను గెజెటు వ్రాసిరి. యుద్ధము నిలచి పోవుటవలనను జర్మనుసేనలో నష్టచుధిక మగుటవలనను జర్మనీ లో నశాంతి చాలహెచ్చినది. ప్రబల యాగ్రహమును బాపు టకు 120 జర్మను డివిజనులు సిద్ధముగా నున్నవనియు మెక సెన్సు సేనగూడ పశ్చిమరంగమున కలపడుననియు అధికారుల సత్యవాదాలను తెలుపుచున్నారని తెలిగ్రాపు పత్రికకు సరిపాద్దు విశేషముకు తెలిపెను.

పరాసువారి ప్రకటనము.

జర్మనుసేనలో హతులును క్షతకాయులును 3 లక్షల మంది తేలిరి. వర్షములు కురియుటవలన పెద్దఫిరంగులను తెచ్చు టకు వీలుకలుగుటలేదు. వారు మరల కొత్త సేనలను సామ గ్రులను తెచ్చిన పిమ్మట కలపడెదరుగాని గంట గంటకును అంగ్లపరాసు నూతన వైకుములు హెచ్చుచుండుటచే మిత్రమండలివారు శత్రువులను నిరోధించ గలుగుదునని పరాసు అధికారులు ప్రకటించిరి.

హేగుగారి ప్రకటనము.

హేబూరెనను ప్రాంతమున నొక మరఫిరంగిని మరకొన్నివోట్ల కొందరిని పట్టుకొంటిమి 4 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మాన్సు హేగుగారు తెలిపిరి.

ఇతర నివేదనములు.

లండను, ఏప్రిల్ 4:— ఉత్తర బ్రిటిషు సైనికాధికారి యొకడు తన వార విచర్యకుం దిట్లు చెప్పుచున్నాడు. — యుద్ధ రంగమున పెద్దమాల్పేదయు లేదు. అర్రాసు మొదలు టియూజీ వరకు గల రంగమంతయు శాంత స్థితి నొందినది. కానిశత్రువు తాత్కాలికముగా నిలువరింప బడినమాత్రన ఆవ స్థిందన ప్రయత్నము లంత మొందిన వని మాత్రము కలంప రాదు. సోమున కు తరమున నొకవోటను దక్షిణమున నొక వోటను శత్రువైకులు రెండు ప్రధానమార్గాలకీరినవి. శత్రు పంక్తుల వెనుక నేకరుందివైకులు దట్టముగనిలదొరున్నారు. ముఖ్యముగా కు తరపుకొనను వారు మరియొద్దట్టముగనున్నారు. బాహమీ అర్రాసుల మధ్యకుండు రోడ్డుమీద మేము బాంబు లనువేసితిమి. ఇంక నాప్రదేశమున మా పెద్దఫిరంగులు రాత్రిం బనట్లు మహాభయంకరముగా గాల్పబడుచున్నవి. శత్రువు తుపా కుల వేగముగా గొనివచ్చుట కనేకకష్టములుగలవు. అందియొ క యుదాహరణము. ఇదివరకు యుద్ధము నొనరించుచుండిన జర్మను దళములకు ఇనుపపామానులు వెంటవెంటనే గట్టు చేయబడుచుండెడిది. అందువలన వారు తరువాతవచ్చు గరభ రాల నంతగా పాటింపకుండిరి. ఇప్పుడెన్నవో సరఫరాలు వెను కనుండి రావలసియున్నది. శత్రువులు స్పష్టముగా నివారింపబ డినను, ఆనేక శత్రు పటాలములు అలసి సాలసి క్లియర్లు ను, అతడు తనదళములలో సుగముమాత్రమే పశ్చిమరంగమున నుపయోగించెను గావున నెప్పుడైన తక్కిన దళములతో మరల నెదిరింపగలదని మనము భావించుచుకొన కలయును. మన విమానములు కొన్ని పోయినందువలనను, వాయుభార మను కూలముగా లేనందువలనను, గత కొలది దినములందు ఉభయ పక్షముల వైమానిక నష్టములు కొంచె మెక్కు తక్కువగా నుండుచున్నవి. మనము వైమానిక యుద్ధములందు స్పష్టము గ నెక్కువగా బలాధ్యులముగా నున్నను మనకు వైమానికాధికారము చిక్కలేదు. జర్మను టాంకు బండ్లమీదుగా సహాయ ము చేయులేదు. శత్రువులందులకేమియు వింత నొందలేదు. ఆయా ముఖ్యప్రదేశములందు మనవా రుపయోగించిన తుపాకు ల కంటే తా మెక్కువగా తుపాకుల పట్టుకొనినట్లు జర్మనులు ప్రకటించుచున్నారు. అందు చిన్న చిన్న అయుధములను సహితము వారు తెక్కించుచున్నారు. శత్రువులు మనకంటెనేక కెట్టిక నష్టము నొందినట్లులే ఋజువుగనున్నది. అన్ని యనలు ఇటలీయోడికి దాడి జడెదరు రనుటకు నిదర్శనములు గలవు.

హ్యారిసు, ఏప్రిల్ 2:— జర్మనుల దూర ప్రదేశపు ముట్టడి మరల నేటి ఉదయము 10.30 గంటల కారంభింప బడినది.

శత్రుప్రదేశములు; వైమానిక ప్రచలనము.

లండను, ఏప్రిల్ 4:— బ్రిటిషు ప్రధానకార్యాలయము వద్దనున్న రైటరుగారి విశేషముడు మూడవతేది నిట్లు లెంతి నంపెను. శత్రుప్రదేశములందు వైకుములును, తుపాకులును, సంభారపు బండ్లును విశేషముగా తిరుగులాడుచున్నవని మన వైమానికులు చెప్పుచున్నారు. అయిన నీ ప్రయత్నములందు కలవని తెలుపుగ వారి కనేక నష్టములు గలుగుచున్నవి. మరల తమచేత వైకుల గట్టిగ సోమురంగము నెదిరించుటయో లేక పరాజయము నొప్పుకొనుటయో యేదియో యొకటి శత్రువు లొనరింపక తప్పదని నానవ్యుక్తము. పరాజయము నొప్పుకొనిన దేశమునందు విప్లవము గలుగును గావున నట్లు చేయుటకు జర్మను ముఖ్యసేనాని జంకుచున్నాడు. శత్రువు తమచేత వైకుల ప్రబల ప్రయత్నము నొనరించిరి. ఇకమీద నతడు తరముగా నెదిరించుచుండ వచ్చును గాని అట్లు చేయు చుండిన కొలదిని రాసురాను వారి యపస్కందనములు హీన ములుగా నుండగలవు.

రష్యా

జర్మనుల అంత్యలేఖకు రష్యావారి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, ఏప్రిల్ 2:— రెడ్డుగార్డులు ఫిన్లండులోనికి వో కుండ కవినిరోధము కలిగించెదమని రష్యా దొరకనమువారు జర్మనీవారికి వాగ్దానము చేసినది రష్యా అధికారులు వా ము వార్తనంపిరి.

మర్మను రైలువేకపాము.

లూమోఫ్యునుండి వైటు గార్డులు వైటుసీ నంక లేఖ చుండుటవలన మర్మను రైల్వే కపాము కలుగనుండుటచే దానిని కాపాడుటకు మర్మనుసోవియటుతో నాంగ్ల పరాసు అధికారులు ఏర్పాటుచేసికొనినది వెల్లగుచునుండి లెంతి వార్తవచ్చినది.

వైబేయా

వైబేయాలో బోల్షి విక్రమము రాగతములు హెచ్చు గానుండుటచే మిత్రమండలి వారు కల్పించుకొన వలసి వచ్చు నని లొకయోనుండి లెంతివార్తవచ్చినది.

శత్రుబండిలరాక.

1500-మంది అస్త్రియా జర్మనీవారి 12-మరఫిరంగు లను ఇమ్మటమ్మకు తీసికొనివచ్చిరి. వారిని వాడ్లీకట్టకు తీసికొని పోయెదరని తెలియుచున్నది. బండిలందము రష్యా దుస్తులను కొత్త తుపాకులను బూనిరి. ఇపుడు ఇమ్మటమ్మ లో 6000-మంది బండిలు గలను. అవట వైకికాధికార మంత యును జర్మనులకే.

ఫిన్లండులో కరువు.

లండను, ఏప్రిల్ 4:— లిండి లేదని ఫిన్లండువారు రతి డినముగా విన్నవింపగా 100టన్నుల పిండిని పంపెదము. జర్మ నీలో నావార పదార్థములు లోటుగా నున్నవి అస్త్రియాలో మరింతతక్కువగానున్నవి. జర్మనీలో ఆహారపదార్థము లింకను తగ్గించి యియ్యబడును గాన వికింతకంటే పంపలేమని జర్మనీ వారు ఫిన్లండువారికి వ్రాసినది తెన్నునుండి లెంతివార్తవచ్చినది.

అమెరికా

న్యూయార్కు, ఏప్రిల్ 4:— మెహోడిస్టు ఎపిస్కోపలు ఫర్మివారికి సంజేశమంతువు వ్రెసిడెంటు విల్సనుగా రిపబ రలో తాము చెప్పిన ఈక్రిందవాక్యములను మరల ననునదిం చిరి. "జర్మను అధికారమునకు ఆత్మగౌరవము; సుసంధిసామ ధ్యము ఇవితేవు. కావున దాని స్వీకరణములయను. యుద్ధ మున విజయమువడయుటయే మనప్రస్తుతావశ్యక గ్రన్థము. మన కార్యము నెరవేరినగాని మనల నేదియు కార్యవిముఖుల చేయ బాలదు."

బల్గేరియా

బల్గేరియా ఆధికమంత్రి లండను, ఏప్రిల్ 4:— బల్గేరియా ఆధికమంత్రి బోడిపు జెర్మనుకు వెళ్లెనని సోఫియానుండి లెంతివార్త వచ్చెను.

బల్గేరియా - గ్రీసు.

హ్యారిసు, ఏప్రిల్ 2:— బల్గేరియా సేన గ్రీసు దేశముల కు తగినకాస్తిచేయుటకు సిద్ధముగా నున్నదని బల్గేరియా సేనా ని ప్రకల్పములను పలికెను.

ఇంగ్లండు

జర్మనులవలన సుందరము; స్వల్పముగా అభిప్రాయము
లండను, ఏప్రిల్ 3:— తాను లండను లివీమన్ గ
జేయబడినందున గౌరవనీయముగ వున్నవని కంపెనీవారు
విందుచేయు సమయమున జనరలు స్వల్పముగా రట్లు జర్మను
అవస్థానమును గూర్చి ఇట్లు చెప్పిరి:— క్రిందటిసంవత్స
రము బ్రిటిషు సేన అందరికీం తె నె తు గు ధ యం
కరమగు అవస్థానము నొనర్చినది. చాల
పైనికన్నము నొందినది. ఇతరులు తెప్పరిలు నిమిత్తము అడ్డు
పడెను. మనవైరికలము తగ్గిపోయినదియు, నికమీద నొక్క
మాత్రము న్నాని నేలగూర్చున్నవనియు శత్రువుదేరించెను. మరి
యు యుద్ధమునందెల్ల గొప్పరితరు మహాదేవస్థానమునకి
దు బ్రిటిషువారిమీదనే నలువసెంచెను. అట్లు చేయుటలో
మనల నొడిచివేసిన వాని విశ్వాసము ఒకవారుగా జూలలో
మొక పోరాటమునందు శత్రువు ఒక్కమాత్రము 150 వేలమంది
పైనికలను మనమాదేవ విదవనైకములమీద చిమ్మివైచెను.
ఇంతకొద్దమిదివర కే యుద్ధమునకు కనిపిన యెటుగము. అయిన
నేమి? బ్రిటిషు సైన్య మత్యంత కీర్తిప్రతిఫలతో, నలివైకమున
వారి కడ్డు నిలచెను.

శత్రుల సంఖ్యయుగమునను గాచినవలెనట్ల దక్షి
ణాఫ్రికా సైన్యములు మహావైకముతో శత్రువుల నెదిరించి
నవి. ఇంతపరాక్రమముతో వారివరకెప్పుడును, దెలివీల్చి
ననుమతమైన పోరాటము గావించియుండలేదు. వారొకనియు
సమైన వెనుదిరుగలేదు. తక్కినవోట్ల నియంక వెనుకకు దమ
బడిన పైనికలతో నేకపంక్తియందు నిమిత్తముమాత్రము వారు
కొంచెము వెనుకకరిగిరి. ప్రతివస్తువుయు ముక్కముక్కలుగ
కదలి భూచక్రమెల్ల గజగజదడిన నామహాకర్షక సమయము
నందు యుద్ధమొనరించిన ఇతరదశయు లేనియు నీవశమునకు
ప్రీతిపోలేదు. అపంక్తియొద్దను భేదంబుబడలేదు. నిరంతరపథ
కముగనచ్చు నిష్పాదముగు శుక్రపైనికల ప్రతియడుగునకు డెం
డాడుచు తమచేతి నైసంతోషకు నత్యంతసహనముతో నెదిరించు
చు వారు వెనుకకు వరలిరి. వారిలో మరణించిన వారికిని బ్ర
తికియున్న వారికిని మనము కృతజ్ఞతాగౌరవములతో నమస్క
రింతుము.

తదనంతరము స్వల్పముగా లెఖొవిస్కి యవరాజు
గారికివల తెలియబరచిన సంగతులను గూర్చి యిట్లుపలికిరి.
ఆయుధములు చాల ప్రాముఖ్యములైనవి. కెయిజరును
జర్మను సైనిక కక్షవారును ఉద్దేశపూర్వకముగ నెంతకాలము
నుండియో ఈ యుద్ధము మొనరింప నుద్దేశించియు లందువలన
వ్యక్తము కాగలదు. రష్యామేనియాల విషయమున రెయిచి
ప్రాగుసభవారతి సాదృభావముతో గావించినసంధి తీర్మాన
మునకును, సిగులికియములును దయచాక్షిణ్యము
లును లేకజర్మను లాడేశములయెడ నిర్వహించి
న కార్యక్రమమునకును గల వారతమ్యము నతడు స్పష్టపరచెను.
జనరలు లుడెండాచుగారు చెప్పినట్లును, కెయిజరు మరి
యొకసారి దానినే బలపరచియును జర్మనీ కాంతమగు సంధి
నభిలషింపదు. జర్మను సంధి నది అభిలషించుచున్నది. అనగా
జర్మనుల కెప్పుడు అధికారము నిచ్చు సంధి గోరుచున్నది.
జర్మనీకి మాత్రమీ యుద్ధము మాననీయమగు సంధికారమేదే
శింపబడలేదు. ప్రపంచకాంతికి గాని వైకాంతికి గాని ఉద్దేశ
శింపబడలేదు. ఇకనుండు భవిష్యత్తుగరికత అంతయు
జర్మనుల ఇష్టప్రకార మేర్పడుట కొఱకు వారియుద్ధము నుద్దేశ
శించిరి. దీనియర్థమేమి? ఇందువలన మధ్య యూరపుఖండము
ననేగాక, మధ్య ఆసియామందును, మధ్య ఆఫ్రికాయందును,
చివరకు పశ్చిమ ఆమెరికాయందును దృఢవత్తరమగు వైనికా
ధికత్వముతో జర్మను సామ్రాజ్య మేర్పడవలయునని వారి
కోరిక. రష్యా గు పేనియాలతో ప్రత్యేకసంధిని గావించుట
లోగల అంతరాధిమిత్తము స్పష్టమగుచున్నది. కాని ప్రపం
చము నిజమగు సారాంశమును దెలిసికొన గలిగినంత విచారకర
ములును ఆశాభంగకరములు నై యుండెనను చివరకు ఫలవహి
ములు కాగలవు.

జనవరి నెలలో మన యుద్ధాశయములను గూర్చి లాయ
డుబార్జిగారు కార్యకసభవారికి సంబంధితమగు ఉపన్యాసము
మొనరిరి. ఆయాశయములను ప్రెసిడెంటు విల్సన్ క్లెమెంట్ గార
లు విశేషముగ ప్రశంసించిరి. చివర కన్నిదేశముల కార్యక్ర
మము, సామ్రాజ్యవాదులను వాని సంకరించిరి. న్యాయసంత
మగు సంధిని గావించు కొనుటకు జర్మనీకి మంచి
అవకాశము కలిగింపబడినది. ఇందులకు ప్రతి

త్తరము ప్రపంచ మిదివర కన్నడు నెటిగియుండనిమ
త్రూర భయంకర అవస్థానమున రూపమున నేలేచెను. ఈ
యవస్థానము వలన నిష్పాదకముడే అన్ని పక్షముల వారిలో
5 లక్షల మంది మైన మరణించి యుండును. ఇది యంతయు
నెందులకు? జర్మను సంధి సమకూడుటకు లాడుడు బార్జి
గారి పాపము కిది ప్రత్యుత్తరము. ఈ దేశమునను, మిత్రముం
దలి దేశములందును ఈ సంకలి బాగుగ గ్రహింప బడును
గాక!

అంత్యమున వారిట్లు చెప్పిరి:— ఈమహాయుద్ధము చాల
కాలమునుండియు జరుగుచున్నది. తుది నిశ్చయము చరిత్రమం
దంతట నుత్కృష్టమొనరిగ నుండగలదు. అన్నిత్రము యుద్ధము
సంతము నొందించి పరిపూర్ణ స్వేచ్ఛాముత ప్రపంచమును గాం
చగలగు; యుద్ధమున గలిగిన అపారవత్తములకు గౌరవమును,
స్వేచ్ఛమును, సహకారమును ఫలింపగలవు. లేమా? క్రొత్తగ
పైనికాధికారము నెలకొల్పబడుట నది గాంచగలదు; రాబో
వు పురుషాంతరమును మున్నీట గలవుటకు ఈ పురుషాంతరము
న క్రొత్తయెత్తులను ఏర్పాటులను గాంచగలదు. మిత్రమందలి
వారు అమెరికా దేశములు యూరపునకు విచ్చేయుటకు సకల
విధముల ప్రయత్నించుచున్నాడు. అయినను ప్రపంచక
కాంతినిమిత్ర మియుద్ధమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమే ప్రధాన
భాగస్వామిగ నుండగలదు. ఇంక నెట్లుగ నున్నను భరింప
గోరుదు ప్రధానిగారు వాంఛింపనున్న కోరికలకు తగిన ప్రత్యు
త్తరమునిచ్చుటకు ప్రజ లింతుకయు వెనుదీయరని స్వల్పముగా
నమ్మకము. ప్రాప్తదేశమునందు మిత్రమందలిరంగ మెంత
దృఢముగ నిలిచియున్నదో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి వివిధ
దేశముల యాత్మ్యము గృహంగణరంగము సంత దృఢవత్తర
ముగ నె యున్నది. ఈయుద్ధమున మనము మనస్వస్థమును
పణముగ నొడ్డియున్నాము. అందుచే మన పన్నెన త్యాగ
ములను ఉద్దేశపూర్వకముగను సంతోష పూర్వకముగను చివర
వర కర్పింపవలయును. (ఉత్సాహము.)

లండను, ఏప్రిల్ 3:— నావికాధికారు లిట్లు తెలియ
బరచుచున్నారు.—రెండునాకలు డీకొనుటకులన 1-వ లేవీ
మొక యుద్ధనాక మునిగిపోయెను. అందఱును సంగ్రహింపబడిరి.

బ్రిటిషు నాకానిర్మాణము.

లండను, ఏప్రిల్ 3:—1917 మార్చి 31-వ తేదీతో
నంతమగు సంవత్సరము లోపల 6,92,225 టన్నుల బరువుగల
యెడలు గ్రేటుబ్రిటను నాకాలయములందు నిర్మింపబడి
నవి. 1918 మార్చి 31-వ తేదీతో నంతమగు సంవత్సరము
లోపల 12,37,515 టన్నుల బరువుగల ఓడలు నిర్మింపబడినవి
నిరుటికంబై ఈ సంవత్సరము నిరంతరాభివృద్ధి గన్పించు
చున్నది. నెలకు 1, 61, 674 టన్నుల నాకలు నిర్మింపబడి
నవి. కార్యములు మంచి రాజధక్తితో పనిచేయుచున్నారు.
జనవరి నెలలో 58, 588 టన్నులును, ఫిబ్రవరిలో 1,00,038
టన్నులును బరువు గల నాకలు మాత్రమే నిర్మింపబడుటకులన
చాల అద్భుతము గలిగెను. అనంతరము మార్చి నెలలో గలి
గిన ఈ యభివృద్ధి చాల సంతోషకరముగ నున్నది.

నెర్లు, ఏప్రిల్ 3:— చక్రవర్తిగారియెడ దృఢభక్తియు,
యుద్ధమును విజయవంతముగ నంత ముందింప వలయునను నిశ్చ
యమును తెలియబరచుచు బాత్మీయకార్యక కక్షవారిండును
సమాజేశమును ఏకగ్రాముగ తీర్మానించిరి.

నావికాసంస్థములు

లండను, ఏప్రిల్ 3:— నావికాధికారులెల్లు తెలుపుచు
న్నారు.—మార్చి 30 వ తేదీతో నంతమగువారములోపల 2,
416 బ్రిటిషు ఓడలు చేవులను చేరినవి. 2,379 ఇంగ్లీషుండి
బయలుదేరినవి. 1600 టన్నుల కెప్పుడు బరువుగల 6 స్త్రీయ
రులును, తక్కువ బరువు గలవి 7 ను ముంచివేయబడినవి.
15 ఓడలను శత్రువు తెదిరించి పరాజితులైరి. చేపలట్టు పడ
వలు 5 ముంచివేయబడినవి.

1,170 పరానుఓడలు చేవులను చేరినవి. అటనుండి
1005 బయలుదేరినవి. పడవలు ముంచివేయబడలేదు.

ఇటలీ స్త్రీయలు 331 చేవులను చేరినవి. 1500 టన్నుల
కెప్పుడు బరువుగలవి 15 ముంచివేయబడినవి. 109 టన్నుల
కెప్పుడు బరువుగలవి 3 యును కన్నుల బరువు గలవి 9
యను బయలుదేరినవి.

మరణము.

లండను, ఏప్రిల్ 3:— ముష్టియుద్ధపరీణు దగు చార్లీ
మెరెలు చనిపోయెను.

ఆస్త్రియా

సంధినిగూర్చి ఆస్త్రియామంత్రి ప్రసంగము

ఆమెరెయడం, ఏప్రిల్ 3:— నేను ముఖ్యముగా సంధిని
కోరుచున్నాను. ఇకనుండు అవస్థానము లేకుండ చేయవ
లెననియే ఆస్త్రియావారు కోరుచున్నారు. ఈ అవస్థానము
ను ప్రారంభము గాక పూర్వము సంధిరాయబారము తెల్లుజ
రివేరని క్లెమెన్కోగారు ప్రశ్నించిరి. నేను సంధిరాయబార
ములను జరివేరని తెల్లనువారితో నాటించితిరిపితిరి. అట్లు
నూర్తైసల నిమయమే అభ్యంతరముగాని తక్కిన
విషయములలో యుద్ధమునకు పూర్వము వారి వారి స్వాధీన
ముననుండిన దేశమును మరల వారివారి కిచ్చివేయవలెననియే
ఆస్త్రియావారు కోరెదరు. అందులకు పారిసువా రంగీకరింప
లేదు. గాన యుద్ధము చేయవలసి వచ్చినది. జర్మనీ వారికి
ఆస్త్రియా వారు నచ్చము కలిగింపదు. జర్మనీ
వారు ఆస్త్రియా వారిని పరిత్యజింపదు.
ప్రాప్తబ్రిటిషు దేశములవారు మనదేశభాగముల నాక్రమింప
గోరుట వనోవిధము. అందులకు వారికి దారుణప్రాశ్న
త్తము జరుపబడునని కాంటుజర్మను వియన్నానగరసంఘము
వారిపనుట నుడివెను. సంధికారకు మేము వేకుకొనము. నైతిక
పైనికక్షిలన సంధిజరుగునట్లు చేసెదము రష్యామేనియా
సంధిమరతులు సమంజసములు. జర్మనీవారు దేశాక్రమణమును
కోరుదుగాని పైనికధర్మముకోరదు కొంత బాగ్రత్తపడుట
అవసరము ఇటీవల ఆస్త్రియావారు మిత్రమందలితో సంధిజరు
గోరిగాని మిత్రమందలివారు ఆస్త్రియా వివాదమును చూడ
దలచి వెనుదీసిరి. ఆస్త్రియా జర్మనీదేశములవారి సంధి సరిగ
నిలువగలిగినదని అతడు నడివెను.

పరాను ప్రధానమంత్రి ఖండన.

కాంటుజర్మనుతో నెట్టి రాయబారములను జరుగలే
దు. అతడు కేవలము నసత్యమునే నుడివెనని క్లెమెన్కోగారు
ఖండితముగా నుడివిరి. కాంటు జర్మను పన్నాగము స్పష్టము.
ఆస్త్రియాలో ప్రతిబూలకు మనశ్శాంతిని కలిగించుటకును
మిత్రమందలివారిలో నంతకలహములు కలిగించుటకును కాం
టుజర్మను యీయుక్తినిపన్నెనని రాజనీతిజ్ఞులు తలంచుచు
న్నారు.

అమెరికా అధికారుల భావము.

జర్మనులు మరల సంధికి యత్నించుచుండి రనుటకు
జర్మను ప్రసంగము నిదర్శనము. మిత్రమందలి వారు అట్లు
ను లో రైసల కోరకు మాత్రమే పోరుచున్నారని ఎల్లరు
తలచునట్లత డీయుక్తిచేసెను. సంధి రాయబారముల కదను
కలిగినదను సూచన యిపుడే అమెరికావారి కేమయును రుచించదు.

టర్కీ.

మెల్బోను యుద్ధము.

లండను, ఏప్రిల్ 2:— మార్చి నెల 30-వ తేదీకి పా
దాజు రైల్వేమీద దాడి సఫలమైనది. మేము ఎస్సాల్ట్ గం
కకు వెనుకకుబోక వారంభించితిమి. మేము చాల మెల్ల వర
కు యినుపవారిని వంతెనలను కూల్చివేసితిమి. ఆయ్యను ప్రాం
తమున శత్రువులు తీవ్రముగా నెదిరించిరి. మా వెనుక తలపడిన
కురుహులను మేము సులభముగా నొడిచితిమి. మార్చి 25
మొదలు ఏప్రిల్ 1 లోపున 700 మంది 4 ఫిరంగులను కట్టు
కొంటిమని అధికారులు తెలిపిరి.

గ్రీసు

అల్బానాండరు రాజుగారికి బ్రిటిషువిరుదము.

ఏనెస్సు, ఏప్రిల్ 3:— ఇటీవల నిత్యబడిన బాతు
అర్ధదినమును కన్నాటుప్రభువుగారు నేడు అల్బానాండరు
రాజుగారి కిచ్చిరి.

జపాను

జపానువిదేశ మంత్రి.

టోకియో, ఏప్రిల్ 3:— బోరను ఉదాహరణ విదేశ
మంత్రిగా వి.జి.సింగియోగారి కనుజ్ఞ నిరీక్షింపబడు.

తాతా ఇండస్ట్రీయలు బాంకి.

బాంబాయిలో ఈ నెల 4-వ తేదీన 50 విలియం మేయరుగారి కిరాయిని తెలిపిరి. ఆసభకు వాణిజ్యసంబంధము గల ప్రముఖులు చాలమంది వచ్చిరి. బాంకిని ఏర్పరచుటకు గల సంకల్పములను 50 దోరలు తాతాగారు వివరించిరి. ఇండియాలో నిద్రవకట్టిన బాంకి లేదు. ఈ దేశమున పరిశ్రమలధికము కావలసిన అదను కలిగినది. ఇండస్ట్రీయలు బాంకుల సహాయము దినగాని పరిశ్రమ లభిస్తున్న నొందజాలవు. ఈ బాంకికి చాల ధనము సమకూరుట సుభద్రమవకము. 12-కోట్లతో నీ బాంకి ప్రారంభమగుచున్నది. ఈ మొత్తమున 7-కోట్లదివరకే చేపూరినది. 10-లక్షలు చెల్లించబడిన మాంధ్యము భాగస్వాముల నిలువ బాంకి లు 6-కోట్లు దైర్యముల సంఘమునకు నేను (50-డి. జే. తాతాగారు) అధ్యక్షుడను. 50 సామాను చేసినది, ఆర్. ఎస్. ముక్తీ, 50 ప్రాసెస్సు మూల్యము, 50. ప్రాసెస్సు, గా. పురమోత్తమరావు ధామరావు, ఆర్. డి. తాతాసంఘము, ఎస్. ఇ. దివా, ఎస్. సి. రెమింగ్టన్. 50 త్రయమురాష్ట్ర, హాల్సీలం మహమ్మద్ అజము, ఏ. జే. బిల్లిమారియగారు సభ్యులు. బాంక్ మేక ఫేబుగారు జనరలు మేనేజరు. మెడికల్ వాలాసు రోడ్డులమొగను పెద్ద భవనము నిర్మింపబడుచున్నది. ఆది పూర్తియగునంతవరకును (వాలాసుబిల్డింగ్) ఈ క్రొత్త భవనమున బ్యాంకి ప్రారంభింపబడినది. ఈ బాంకికి ఇతర బాంకులతో పోటీ లేదు. పరిశ్రమ లకు సహాయము చేయుటకు ధనము సమకూర్చు చేర్చి సహాయము చేయుటయే ప్రధాన సంకల్ప మని తాతాగారు పేర్కొనిరి. మేయరుగారు బ్యాంకిని తెలిపిరి.

ఈ బ్యాంకును తెరచునపుడు 50 విలియం మేయరుగారిట్లు తెలిపిరి: మా ప్రధాన కార్యాలయమును తెలంగాణలో మీరు నాకు విశేష గౌరవము సొంతితిరి. బ్యాంకింగు వ్యాపారము సభిస్తున్నదేమందు, తమూలమున వచ్చిన ధనమును దొరతనమువారి ద్వారాగాని మరి యెవరి ద్వారానైన గాని లాభకరములగు పరిశ్రమలకు వినియోగింప వలయునను మూత్ర మే నాయాధికారిగాను కంటికిని ముఖ్యార్థమున సంకల్పింపించి ఇట్లు కోరుట మరియ సంతోషకరము. మన మందఱు విశేషాతురతతో గోరు హిందూ దేశపారిశ్రామికాభివృద్ధి పారిశ్రామికపు బ్యాంకింగు వ్యవహారాభివృద్ధి ననుసరించియే యుండునని మీరెలుగుదురు. ఆ బ్యాంకులు వాణిజ్యసంబంధములగు సామాన్యపు బ్యాంకులవంటివి కావు. సామాన్యపు బ్యాంకులు వాణిజ్యమునకు చాలసహాయ మొనరింపవచ్చును. కాని దాని మూలధనమును మాత్ర మని అభివృద్ధి సొందింపజాలవు ప్రాంతామికపు బ్యాంకు లట్లు కాదు. చాలమెల్లగ మాత్రమే లాభముల సొందగు పనులందాధనమంతయు మీరు చెప్పియు వినియోగింపబడ నవలయును. అయినను దానిలో చాల భాగము మాత్ర మింత త్వరలో ప్రతిగ్రహింపబడని ప్రతిష్ఠాపనలందు పెట్టుబడిగ నుపయోగింపబడవలయును. అందువలన నీవ్యవహారములో చాలవరకు వంతు మీద వచ్చు లాభమునే ఆధారముగ గ్రహింప వలసి యుండును. జనరలు బ్యాంకింగు వ్యవహారమును మీరు మానివేయుటకు హేతు వేదియకనిపించదు. కాని ఈ బ్యాంకులను, పారిశ్రామిక ప్రధాన కార్యక్రమమునకు గల విశేషమును మాత్రము మీరు గ్రహించు టవలయును. ఇదివరకున్న బ్యాంకింగు వ్యవహారాలతో నవనవరముగ మీరు పోటీ సులభలేదనుటకు నే నెంతయు సంతసించుచున్నాను. మీరు సమయగ చెప్పినట్లు అట్టి బ్యాంకుల పెట్టుబడి కేదేమున చాల అవకాశము గలదు; కాని ఇంకొకరితని సంగ్రహింపబడజాలని క్రొత్త భవన మిందు మూలముగ మీరు సంగ్రహింపగలుగునంతవరకు మీరు ప్రజా బాహుళ్యమునకు మహాపకారము చేసినవారగుదురు. ఆరంభమున నెంతధనము గావలయునని యుద్దేశింపబడెనో అంత ధనమును మీకింత సులభముగా వాగ్దానముచేయవలెననుట చాల సంతృప్తికరము ఇంగ్లండులో ననేకులు మీరు చెప్పినట్లు మీరు సహాయ మొనరించుచున్న ఈ మీ ప్రయత్నము, కేవలము భారతీయ మగు నెంతయు సంతోషపాడుము. ఇంత వేగముగను సులభముగను కార్యాలయ భవనమువచ్చుటకు ప్రధాన కారణము మీరు మా కార్యాలయ ప్రసిద్ధియు, మీ పేరు ప్రఖ్యాతులు ననియే చెప్పుదగును. అయినను నేనిదిచేతలో మా దాయగ వినిపింపట ఈ బ్యాంకు కేవలము బాంబాయి బ్యాంకుగ మాకు విధేయమైయున్నది. మీ సంతక మీ పేరుపొమ్మి ఖాళీ బాంకులతో పోటీ నేను సమర్థుడను. మీ గౌరవభావమును భరించిన నెమ్మది

నెట్టి శత్రుత్వమున, పక్షపాతమున లేకుండగను, భోధముల పంచి పెట్టుటలో నతిన్యాయముగను ఉండు మనోబుద్ధ్యమును మొక దాని స్థాపించవలయునని మీరు దృఢీకరించినది నే నెలుగుదును. మీ యాద్యమును విజయ మొందుననియు, దానికి చాల పరపతి యుండు ననియు మీ యుద్దేశ్యము. మీరు ప్రత్యేకముగ దొరతనపు సంబంధ మేమియు లేదు. మీ యాత్మల మున విశేష విశ్వాసమునుంచి మీ కిహహాకార్యమును కేవల స్వంతవ్యవహారముగ నారంభించిరి. అయినను హిందూ దేశపు దొరతనమువారు మీ దేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధియందు మంచి సానుభూతిని గలిగియున్నారు. మీ రెట్టి ఉద్దేశాద్యములతో నీ నెలకొల్పియున్నానో అట్టి ఆశయముల నిది పథముగలదని హిందూ దేశ దొరతనపు సభ్యుడనగు నేను చెప్పగలను. మనకంటే కఠినతాభిమానాన్నవనగు హిందూ దేశాభివృద్ధి కనుకరణముగ మీ యాద్యము వభివృద్ధి సొందుటల మీరు దాని నడిపించవలయును. ఇప్పటి నుండి ఈ మీ కార్యాలయ మారంభ మైనదని నేను ప్రకటించుచున్నాను."

50 ధామసు తెరచిండు గారు తాతాకంపేనీవారి కిట్లు తలపించిరి:— హిందూ దేశ లాభార్థము మీ పారిశ్రామికపు బ్యాంకు మీ మనోబుద్ధ్యముల కెల్ల శోభాపాణమును గాక యని నేను కోరుచున్నాను.

బాంబాయిలో యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— బాంబాయి సమాజమునకుండే చీరల దినదిన ప్రపంచమునకునుండే కక్షాపాతము. అట్టి గ్రామములను బాంబాయి బాంబాయి ప్రకటించి గ్రామస్థుల నెల్లకల్లోలము చేయుచున్నది. పామ్మారు గ్రామములను పేగు నూచనలు కాన్పించినవని వినుచున్నాము. మా కత్తెరుగారు చేసినవారగు అతి బాగూతులై చీరలయందు ఈ బాంబాయి నివారణకు తగు యత్నములు చేయుచున్నారు. నేననియందు సముతి మీ బాంబాయి ముందెన్న జేరుంగని యీ ప్రదేశములయందు వ్యాపించుట కడు శోచనీయును.

గడచిన ఆదివారము 24 తేదీన చోరగుడి వేంకటాద్రి గారు కరంచేరు గ్రామమునకును వెళ్లి రాబోవు నేపనలవీరును గూర్చి యచట ప్రజలకు బోధించి వారి బాతీయ విద్యా విధానములకు యున్ముఖుల జేరిరి. 26 తేదీన వేంకటాద్రిగారు, యాభివృద్ధ్యులైన శకపల్లి రామస్వామి గుప్తగారు బాంబాయి వజీక్యంపుమునకు పేగు తన్ని వారణాశ్రమముల గూర్చియు బాతీయ విద్యావిధానము, వానికై రాబోవు నేపనలవీరున జేరుదగు సహాయమును గూర్చియు యుపన్యసించిరి.

పుర పారిశుధ్యవిషయమై యూనియనువారెట్టి యాతురతను గనుపట్టుటలేదు. శ్రీరామునికి సేతుబంధన సులువయ్యెను గాని రాయబహద్దరు కృష్ణయ్యపంతులుగారి యింటనుండి రాజవీధికి వెళ్లు దుర్గంధపురిత మురికి నీటిని బంధించుట యూనియన్ వైరును గానికి సాధ్యముకాలేదు. ఇకనుండు వారింట్లకు పుర కార్యములు జరుగవచ్చునని గనుక రాయబహద్దరు గారు కొంచెము బాగ్రత తీసికొనెదరు గాక.

నూర్లుపిల్లలకు పరిక్షుదనములు గలిగించినవి గనుక హిందూ యువజనసంఘమువారి పతనమందీర మింక కళ్ళ కళ్ళలాడుచుండును. విద్యావ్యాపనకై వారొనర్చుచున్న యాద్యమునకు విద్యావ్యాపారిజన్యముల సాయపడుదగిన నమ్ముచున్నారు. చందాల గట్టిగ నడిగిన చాలింకునెదమని తెలియపరచుకుందురు గాక.

Punjab

Wazirabad Shooting Affair.

News Paper's Version Found Incorrect.

LAHORE, April 5.

Regarding Wazirabad shooting affair certain newspapers in Lahore, who had published a version which the Magistrate, who tried the case, found to be incorrect, have expressed their regret to Sergeant Humphreys.

United Provinces

Operations Against Maris.

Good Effect of Aeroplanes

ALLAHABAD, April 4

It is understood that practically no casualties have occurred among our troops in the operations against the Maris. The most practical means of dealing with the recalcitrants was found in our aeroplanes which were used with remarkably good results so that the Maris quickly reduced to a more reasonable frame of mind.

Hackney Carriage Strike.

The Hackney carriage owners went on strike yesterday morning owing to certain alleged grievances against legislation which is said to be unduly strict. All Hackney carriage owners on strike today. The public are suffering from the inconvenience, especially those having to attend court and offices.

South India

A Case of Forgery.

PUDUKOTAH, April 4.

The case of forgery and using a forged document in a court against Arumugam Pillai and another was again taken up yesterday when the prosecution examined some more witnesses. The 1st accused made a statement that he did not know his Vakil Srinivasa Iyer for 2 or 3 years and that it was his partner Nadimuthu Pillai that did his business with the Vakil for him. Either the Vakils clerk or Nadimuthu Pillai used to get his signature on 5 or 6 blank papers as he frequently used to absent himself from town on business elsewhere in Madras and other places. After examination of defence witnesses Dr. Swaminathan addressed the assessors.

Ulsoor Child Murder Case.

BANGALORE, April 4.

The Ulsoor child murder case in which one Naga, a milkman, and Yesoda Bai are committed to the Sessions will be heard by Major E. H. S. James, Sessions Judge, C. and M. Station on the 15th instant. Mr. C. S. Doraiswamy Iyer, Government Advocate, will appear for the prosecution and the Government have arranged Mr. J. P. Saldhana to appear for Yesoda Bai and Mr. Raghavachar for Naga.

Resident's Visit To-morrow.

The Hon'ble Mr. K. V. Cobb, Resident in Mysore is expected to leave for Madras on the 6th instant.

Hon'ble Sir C. S. Nair.

Short Visit to Mangalore.

MANGALORE, April 4.

The Hon'ble Sir C. Sankaran Nair paid a short visit to Mangalore where he arrived on the 1st night and which he left this morning. During his stay here he was the guest of Rao Bahadur N. Subba Rao, President South Canara District Board, at his residence on the Mercara Hill. Among those present on the platform to receive him was Mr. H. H. Burdett, I. C. S., Acting Collector of S Canara. He inspected the chief educational institutions of the station and was entertained at a garden party by Mr. Subba Rao yesterday.

Prevention of Professional Beggary

A Committee Appointed.

BOMBAY, April 4.

In accordance with the resolution passed at the December meeting of the Bombay Legislative Council the Government have appointed a committee of non-officials to consider and formulate proposals for prevention of professional beggary and in particular for stopping minor boys and girls from being turned into or sent out as beggars and mendicants by their parents, preceptors or others who might for the time being have the care of such minors. The committee includes Rev. Dr. Home, Mr. Gandhi Ambalal Sarabhai, the Hon'ble Mr. Patel, and others.

Mr. Justice Kemp

The Hon'ble Mr. Justice Kemp on relief is posted as Additional Judicial Commissioner, Sind.

Mr. Rahimtoola Currimbhoy Ibrahim has been elected President of the Bombay Municipal Corporation for the current year.

Bombay Cotton Trade.

BOMBAY, April 5

A representative meeting of the various associations interested in the cotton trade of Bombay was held at Colaba last evening. Mr. T. D. Moore presiding. Mr. Cadell, Controller of prices was also present. A motion in favour of fixing a maximum price for good Broach cotton was carried by a majority. At the outset the Chairman announced that a meeting of the shareholders of the Bombay cotton trade Association that morning had resolved (1) that owing to market conditions some scheme should be found by general consent to control the future course of market, (2) that ready market be opened from the 4th instant, (3) that business for good Broach should be opened for settlement purposes only and trading in all other contracts be opened and (4) that a full board would daily fix the rate for good Broach up to the 25th April on a reasonable basis compared with the prices of ready cotton. The meeting then proceeded to discuss the necessity of fixing a maximum rate for good Broach with a view to avert financial crisis. Most of the members present representing different interests were in favour of this course. The Hon'ble Mr. Purshoandas Thakurdas however raised a note of warning saying that the fixing of a maximum rate will go against commercial morality of Bombay. He said that the rise in the price of cotton was not due to speculation but owing to genuine demand. He advised those in the trade not only not to increase the prices themselves but to prevent others from doing so. They could refuse to sell to Bull operators. After a good deal of discussion the motion of Mr. Bagadia to the effect that the maximum rate of Rs 710 be fixed for good Broach cotton and the Chairman be authorised to request the Controller of Prices to ratify this was carried by a majority, 14 voting against. The Chairman said that he did not think that this resolution would be binding on any association but the Cotton Trade Association would carefully consider the difficulty regarding good Broach.

Fire in Jute Godown.

Half a Lakh Damage.

CALCUTTA, April 5

On Thursday morning a fire broke out in a godown of the Calcutta Hydraulic Press (Agents Messrs. Andrew Yule) at Chitput. The affected godown was a double storied one the top floor of which was used for storing and the lower floor for storing jute. Immediately after the discovery of the fire the jute and other inflammable goods were regulated to extinguish the flames. The damage caused by the fire, which is fully covered by the insurance, is estimated at Rs 50 lakhs of rupees. The godown itself was only slightly damaged.

పంజాబీ ప్రాయములు

I

అంధవాణి భాండగారము.

అయ్యో, గుంటూరుజిల్లా, బాపట్ల తాలూకా ఇనగల్లు గ్రామమందలి, అంధవాణి పుస్తకభాండగారము యొక్క...

II

ఆర్యవైశ్య అన్నదాన సమాజము.

అయ్యో, శ్రీకాచీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ఆర్యవైశ్య అన్నదాన సమాజమునందు గతనెల 28వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు...

III

అయ్యురేద్య కళాశాల

అయ్యో, మా గ్రామమునందును నేను ఒక సంవత్సర చందా యేర్పాటుచేసి చెన్నపురి ఆయ్యురేద్య కళాశాలకు పంపుటకై చందాద్రవ్యము పోగుచేయుచున్నాను.

IV

తెలగాలు.

అయ్యో, రాష్ట్రసంకరచపుడు రాష్ట్రాధిపతులతో వచ్చిన సేనాపతులు రెడ్లు. ఆ రెడ్లు నెల్లూరుజిల్లాలో పాక నాడు మొదలగు దేశముల నుండువారు.

V

అంధశిల్ప కళాశాల

అయ్యో, అంధజీవితాంత్రం ప్రతిగోజును అంధశిల్పకళా శాల విద్యార్థులచే గావించబడుచున్నది. బాలర దీపేను బహు...

నిమిషములు మాత్రము స్మరించిన వీడలు వీడలు బలమగు రోగములు నిర్మూలము గావించబడును. మనలను కన్నతల్లి తల్లి యని రోజునకొక్కమార్తెనను ముకుళితకరములైన పుత్ర...

నూతులపాటి నరసింహం.

VI

అంధ సేవా సంఘము.

అయ్యో, ఆర్యావర్తమున నూతన సంచలనము ప్రారంభమై నవ్వుటి నుండియు భారతనాయకుల యొక్క భావములు ఆద్యములు కార్యరూపముదాల్చక కేవలము వాగ్రూపముననే...

పదార్థమున నున్న తీర్థాన మొసగుబడు నీదినములందు ఎట్టి సదుద్యమమైనను వ్యాపనమై ఫలము బడయుటకు భవమత్యా వశ్యకము గాకపోయినను, అవసరముగాన అంధసేవా సోదర...

VII

తిలకు మహాత్మ్యము.

అయ్యో, లోకమాన్యబాలగంగాధరతిలక్ భారతదేశ స్వరాజ్యసంజేతము నిర్ణాదుకువలె గొవిందపుత్రులై చెన్నపట్టణమున కురుదెంచుటయు, స్వరాజ్యప్రతిపక్షులు కొండవలెనీ...

మాతృగీతము గానమొనర్చినంత ఓరుగంటి వైకేంకట సుబ్బయ్యగారును, మొదలి రామకృష్ణ శాస్త్రియు గారును, బి. జే. ప్రసాదరావుగారును తిలకుకర్మయోగి జీవితమును...

తిలకుపత్రమును, దాదాభాయి నారోజీగారు స్వరాజ్య పతాకమును మహాయోధునింబలి వై కెత్తుచునుండు చిత్రమును చప్పరమును బూవుములచే నలంకరించి కర్నూర హార...

నెల్లూరు, ఏప్రిల్ 2 వి రామమూర్తి.

VIII

బెజవాడయందు ప్లేగు

అయ్యో, ఎండకాలములో ప్లేగు బాధ్యము నశించునని వినియుంటిమి. కాని కాలములోనూడ వై పర్యాయము కాన్పించుచున్నది. పగలు అమితముగ ఎండకాయుటయు, రాత్రి పుచ్చనిగాలి వీచుటయు, వంచుకురియుటయు జరుగుచున్నది.

గవర్నరుపేటలో నై జెప్పబడిన ఇబ్బందు లేమియు లేవు; చాల వికారముగ నున్నది. కాని గోరీలదొడ్డుమాత్రము మా పేటలో ఉండుటవలన ప్లేగువలన చచ్చినవీరుగలన్నియు ఇచటనే పూడ్చబడుచున్నవి. ఇదివరకు రెండుమాసముల క్రిందటనే ఇది మూయబడి యుండవలసినది.

అప్పడే రెండుమూడువారలు ఈ పేటలోనూడ ఎలుకలు పడినవి. అందుచేతను ఈ పేటలోనికి కూడ ప్లేగుపురుగులు వ్యాపించినటుల నిశ్చయమైనది. ఇంతటనైనను గోరీలదొడ్డును మూసివేయనిది ఈ పేటలోనూడ ఉండుట చాల కష్టమగునని జనులు భయపడుచున్నారు.

ఈ ప్లేటో ప్లేగుబాధ్య ముండురచినది. మొదట చాల క్రోధతో దైర్యముతో ఆనేక రోగులవద్దకు వెళ్లి ఔషధసేవ చేసిన డాక్టరు ఆర్. రామకృష్ణయ్యగారు ఈ బాధ్యమువలన పనలోకగతులైన ప్రాయములకు మిక్కిలి చింతించుచున్నాను. రోగులవద్దకు వెళ్లవద్దని ఆనేకులు వీరి నిరుత్సాహపరిచినను...

బెజవాడ ఏప్రిల్ 3 పౌరుడు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

కంతచూర్ణము పండ్లతో ముట్టకు ...	0.3
తీర్థరసాయనము మూత్రము అతీర్థమునకు ...	1.3
బంతకూలహార పండ్లతో ముట్టకు ...	0.8
చంద్రగుళికలు ధాతువునకి ...	1.0
జ్వరహారి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12
మూలశంకకు తైలము దబ్బి 1-కి ...	0.12
శేనుమందు శేనుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0.3
శీతాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0.4
కలరామూత్రము వాంతిభేదములకు ...	0.6
గజ్జిక తైలము గజ్జికదలకు దబ్బి 1-కి ...	0.4
చామకర్పూరము సీసా 1-కి ...	0.6
శేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0.4
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0.6
తీర్థకు తైలము దబ్బి 1-కి ...	0.4
కురలిద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కపహారి కిరగట్టులకు దబ్బుకు ...	1.4
కపహారిచూర్ణం ఉబ్బునములకు దబ్బి 1-కి ...	0.3
వాయువుపోట్లకు మందు ...	1.0

శాసాని తైలము పెండ్లకులు పెండ్లకులుకు ...	0.12
శామహారి పెండ్లకులు దోమకులుకు ...	0.8
ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1.2
కస్తూరిమూత్రము పెండ్లకు, చుంచుచి ...	0.10
కుబ్బిలోగి మూత్రము ...	1.0
కుబ్బిలోగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
విరేచనము: కుమార్తెలకు దబ్బి 1-కి ...	0.3
గ్రహణి మూత్రము దబ్బి 1-కి ...	0.8
కరోజ్జడక మూత్రము తలనొప్పిలకు ...	0.12
కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1-కి ...	0.3
కగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కుసుమారి మూత్రము, కుసుమవ్యాధులకు ...	1.0
చుంచుకు మానె సీసా 1-కి ...	0.3
కుందరి తైలము, కుసుకారానికి ...	0.3
కుసుక తైలము కిరగట్టులకు ...	0.3
కర్ణకులహారి చెవిపోటుకు ...	0.3
కాలాచి మూత్రము చులబద్ధమునకు ...	0.3
జంతువాతహారి ఎముకలకు ...	0.3

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసరిల్లా

అమృతాంజనము డిపో వారి వనోషధిసారసరిల్లా కిరగట్టులకు వరము. మద్రాసు, మచిలీపట్నం, గంధమాలవంశపుండ్లకు, ప్రాంతీక వృక్షముల అన్ని విధములనైన గలగు చర్యరొగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన శక్తికృత్ శారీరి

ఈ శక్తికృత్ శారీరి నుండి మిక్కిలి నిష్పత్తియైన, సహజమైన శక్తికృత్ శారీరి అన్ని విధములనైన దోషములను పోగొట్టును. శీతమునకు శీత రోగములను, వలబద్ధమున కార్యములను పోగొట్టి రక్తమును శుక్రమును, శీతరొగమును గలగుచున్నది. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 రోజుల బుద్ధిలో అమృతమును.

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Farneswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

కారణం: ఇది శ్రీకృష్ణాధిని యొక్క సాటికము. సుఖముచూచుచున్నప్పుడు సుఖమునకు మార్గము. కాకపోయినచో అందరు జరిగినవలయును. నెం 0-1-0-0 డిపోజిట్ చేయండి. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికృష్ణ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రథమమైనది.
1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధులందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవతేహము

దగ్ధులకు మంచిమందు.
1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంక్షేయభావంతో జరుపవలయును.

బాండూ ఫార్మసూటికల్

వర్షము

అయ్యుర్వేద యోషధముల తేయువారు
బాంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
338 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

ఇనాము! ఇనాము!!

అందమైన మధుర బుట్టాలచీరలు

చీర 1-కి నెల రు. 3-12-0.

18 మూత్రము నిడివి. 2 1/2 మూర వెడల్పు కలది. గంకుకు ఉత్తరవాదము అందులో అనేకవిధరంగులు గల బుట్టాలు వేయించబడినవి పలురకములు కలవు. ఇక్కడ నాగరికమునకు తగు నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-టి కొనువారలకు ఎలక్ ట్రిక్ బంగారు ఉంగరము 1-టి ఇనాముగా యివ్వబడును.	
నర్మపురం నెం 1-కి 16 X 2 1/2	రు 4.8-0
బందరు నవనకొడిచీర 1-కి	రు 8.0-0
కాలామణి మామిడిచీర 1-కి	రు 2.8-0
కాంచీపురము ఆరకుచీర 1-కి	రు 5.0-0
కళుంతులచీర 1-కి	రు 5.8-0

సి. సి. లింగం అందు కో,

2, రామానుజాచార్య వీధి, సాకారుపేట బొంబాయి, మద్రాసు

నీతాస్వేదము: లేక లంకా దహనము.

అయిదంకముల నాటకము.

కాద్యలొక్క పద్యములు! ప్రాప్తముగ పార్శ్వ మిట్లు ఇయ్యితి వృద్ధుడు మరలైతిని వ్రాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనానుకూలముగ నున్నది. భక్తిరసపూరితమైన చక్కని కర్ణాటకాది వర్ణమెట్లులతో నిండియుండును. ఒకపర్యాయము చదివినను, ప్రదర్శించినను విడువదు. దీనిగుర్చి నెల్లూరువాస్తవ్యులను బందరు నోటిలు కాలేజి ప్రాధాన రంగు శ్రీయతి మల్లరాజు నుద్ధారాపు ఎం. ఏ. గా రొంగిని రక్షింపాయుమున చదివిన ఈ నాటక రాజము యొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. పుస్తకము ధర రు. 1.0-0. తపాలామార్చి వేలు. గ్రంథకర్త: పసుమంచి అయ్య నారాయణశాస్త్రి, (990) భీష్మవీధి, బందరు.

వైగుభయంలేదు.

“వాసుదేవరావుగారి వైగుభయం అమృతపానమున నేను అనేకులకు యిచ్చి సంప్రదికరమైన గుణమును పరిశోధించినాను. గుణమునుబట్టి క్రయం రు. 1 చాల చాక.” ఎం.ఎల్. నరసప్ప ఎం.ఏ. సబ్ మేజిస్ట్రేటు అసిస్టెంటు వైగు ఆఫీసరు, అనంతపురం. 1129.

అమృతపాన 100 (వైగు మాత్రలు) రు. 5
విమోచియర్ది (కలరా మందు) రు. 1
వాసుదేవ ఫార్మెసి, అనంతపురం.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్సు-డిపో,
మోంట్ రోడ్, నందరాసు.
ఇక్కడ రెండు పుస్తకము లన్నియు వ్యాసమైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. టి. కె. ఎం. (948-287) మేనేజరు.
విజయవాడ

అమృతార్ణవ అవతేహ్యము.
ఈ అవతేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును పెంచి చి బలమును కలిపించి యౌవనమును చేసి చేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. వీర్యము, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును. 219 అర్ధపౌను దబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మునిశేషంకో నోవంట్స్,
అతంతిగ్గహా బోడధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి యె దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాభ్యుత్థుల, సభాభ్యుత్థుల, యౌవనాస్రమములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. వెల రు. 1-8-0. పోస్టేజి వేలు
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

పాళ్ళపు వేంకటాచల 594

పండితులనారి సిద్ధాంషధములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పత్తినను పరిశీలించు.

ప్రతి వర్షమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే 5 క; బర్మా; సిలోకా; మలియన్డేట్, గోవా, ఫీజి, బెలెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మన్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంషధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము “ఒకేయొక లోకామయహార” కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యింటు నున్న మీదల, మాటికి కైయ్యల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, చులబద్ధకము, దగ్ధు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు లగు జ్వరము, దగ్ధు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంషధ సేవనచే నాభ్యర్థముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో వర్తకపడుట లగునట్టియు మహాభాగ రములగు సిద్ధాంషధ మూలకలనుండియే యాంషధములగు తయారు చేయబడుచుండును.

రిజిస్టరైన యాంషధాంషధ పురుషులు, ప్రతి సీసానుండియూ తిందును; చూచి తీసికొనుటకు.

అనుపానపురము, ప్రతిసీసాలో నూడి యుండును. 2500 మూత్రము సీసా 3 అబాయి, మాత్రమే.

3 సీసాల బోగహారి తేన్సింగ్-లింగ్ బుహు బుక్సు-డిపో రు 1-8-0
12. సీసాలాకసారి 2-12-0
25. సీసాలాకసారి 5-0-0
మహాభాగములకు మాత్ర అయ్యుర్వే పీఠ సిద్ధాంషధములు బోధకును.
విమోచయ: శ్రీ సీతా హనువ వైద్యశాల, మద్రాసు.

